

nové město

2/2021 - ROČNÍK 29 (23)

www.novemesto.cz

5/ Papež František a náboženští lídři pod jednou střechou

8/ Život rodin v době pandemických omezení

18/ Rozhovor s novou prezidentkou Hnutí fokoláre

Hnutí FOKOLÁRE VÁS SRDEČNĚ ZVE NA SPOLEČNĚ PROŽITÉ DNY

MARIAPOLI SRNÍ 2021

KOLEKTIVNÍ SPIRITUALITA

24. - 28. 9. 2021

BLIŽŠÍ INFORMACE NA WWW.FOCOLARE.CZ

Na podzim bychom rádi uskutečnili Mariapoli v Srní na Šumavě. Je to oblíbené místo, kde si **v příjemném prostředí nejen můžeme odpočinout, ale především prožít duchovní setkání.** Jihočeši z Díla Mariina – Hnutí fokoláre se sešli na on-line schůzce a rozhodli se, že Mariapoli připraví, i když samozřejmě nikdo neví, zda nám to epidemiologická situace dovolí. Program si tentokrát vzali na svá bedra mladé rodiny a my se velmi těšíme z jejich nadšení a ochoty pustit se do přípravy. Kdo byste se chtěl zúčastnit, již teď si rezervujte termín a sledujte webové stránky, kde jsou podrobnosti i možnost přihlášení. Na všechny se těšíme.

Za přípravný tým Martina a Karel Fürstovi

Redakce: Nové město – časopis

Havlíčková 51, 602 00 Brno,

tel.: 721 630 119

e-mail: novmesto@volny.cz

Objednávky:

tel.: 733 798 155,

e-mail: novmesto-casopis.adm@volny.cz

Roční předplatné: 550 Kč.

Bankovní spojení:

UniCredit Bank, Czech Republic, a. s.

Praha č. ú. **6043141003**, kód banky: **2700**.

IBAN: CZ71 2700 0000 0060 4314 1003

Swift: BACXCZPP

nové město

Časopis Hnutí fokoláre – 2/2021, vychází 10x ročně, ročník 30 (24) – 30. ročník od vzniku československé verze, 24. ročník samostatné české verze. ■ Vydává Dílo Mariino (Hnutí Focolare) – ženská část, Strašovská 841, 190 17 Praha 9 - Vínohrad, IČO: 45247935 ■ Časopis je v distribuci též v Knihkupectví Paulínky, Jungmannovo nám. 18, Praha 1. ■ Roční předplatné: 550 Kč. Bankovní spojení: UniCredit Bank, Czech Republic, a. s. Praha č. ú. 6043141003, kód banky: 2700. IBAN: CZ71 2700 0000 0060 4314 1003 Swift: BACXCZPP ■ Zodpovědný redaktor: Mgr. Ludmila Šturmová ■ Administrativa redakce: Jana Nováková ■ Redakční rada: Bc. Anežka Benešová, Štěpán Filčík, Ing. Milena Honetschlagerová, Ing. Jiří Kratochvíl, Mgr. Marie Koukolová, doc. Mgr. Jaroslav Šebek, Ph.D. ■ Překlady a redakční spolupráce: Mgr. Veronika Matiašková, Mgr. Zdeňka Růžicková, Marie Slavíková, PhDr. Drahomíra Syřůčková, Ing. Zdeněk Vích, CSc. ■ Grafická úprava a zlom: Grafika Vodička & Dezortová ■ Tisk: Grafotechna plus, s. r. o., Lýskova 1594/33, 155 00 Praha 13 - Stodůlky ■ ISSN 1212 - 0782 ■ Reg. číslo: MK ČR E 7868. Novinová zásilka – Povolila ČP, s.p., OZ Praha, č.j. NP 1362/1994. Ze dne 27. 6. 1994 ■ Nové město ve světě vychází celkem ve 36 vydáních ve 22 jazycích ■ Objednávky slovenského časopisu Nové mesto zasílejte na adresu: Nové mesto, Bjornsonova 6, 811 05 Bratislava, Slovensko – e-mail: novmesto@next.sk ■ Titulní strana: Online výuka. Foto: Magdalena Broschová

OBSAH

Mohlo by vás zajímat

- 3/ Kniha „Čas prázdných kostelů“
Kniha „Vlk pohlažený Bohem“
Místo starého nové – o Muzeu potravin a zemědělských strojů v Ostravě

Zamyšlení

- 4/ Papež vyzývá k nové politice
- 5/ Papež František a náboženští lídři pod jednou střechou

Člověk v dnešní době

- 6/ Mít děti při studiu je super
(Rozhovor s Annou a Petrem Smolákovými)

Vztahy, rodina, společnost

- 8/ Život rodin v době pandemických omezení
- 10/ Potěšit osamělé...

Posezení s historikem

- 11/ Snažit se porozumět, ne soudit
(Rozhovor s Janem Synkem)

Slovo života

- 12/ „Já jsem pastýř dobrý! Dobrý pastýř dává
za ovce svůj život.“ (Jan 10,11)

Život ze Slova

- 13/ Je za co děkovat
(Svědectví arcibiskupa Jana Graubnera
o onemocnění covidem)

Duchovní inspirace

- 14/ Novinka: Kolektivní spiritualita
(Chiara Lubichová)

Z Hnutí fokoláre

Návrat ke kořenům

- 15/ Trident: město na křižovatce
(pokračování z minulého čísla)

Z Hnutí fokoláre

Ze života gen

- 17/ Ptáte se nás...
Odpověď skutkem...

Z Hnutí fokoláre

- 18/ Rozhovor s novou prezidentkou Hnutí fokoláre

Komiks

- 21/ Pod rouškou

(Za)myšlenka

- 22/ Odloučení

- 23/ Doplnovačka
Pipo a Tipo

Čas prázdných kostelů

Soubor kázání prof. Tomáše Halíka z období od Popeleční středy do Letnic 2020.

Pandemie se stává velkou výzvou i pro církve a bude tak určitě důležité reflektovat duchovní rozměr této velké zkoušky. Ukazuje se totiž, že byla velkým zásahem i do našich zažitých představ o fungování náboženského života a prožívání a praktikování víry, přičemž nastolila mnoho nových morálních otázek, na něž se teprve hledají odpovědi.

Zamyšlení nad dopady této krize nabídl také Tomáš Halík v knize Čas prázdných kostelů, kterou vydalo Nakladatelství

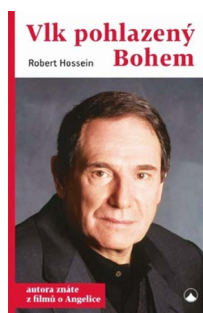
Lidové noviny v roce 2020. Jedná se o soubor jeho kázání, která pronesl loni v prázdném kostele Nejsvětějšího Salvátora od Popeleční středy do Letnic. V knize se nesoustředí jen na přemítání o krátkodobých konkrétních omezeních našich životů, ale spíše uvažuje v dlouhodobější dimenzi a epidemií vidí jako akcelerátor hlubších proměn v církvi. Proto také používá obraz prázdných kostelů, které se mohou stát trvalým jevem, pokud křesťané neprojdou změnou smýšlení a nenajdou cestu k hlubšímu, podstatnému vztahu s Bohem, od něhož se odvíjí i vztah ke světu kolem nás.

Jaroslav Šebek

Vlk pohlazený Bohem

Jednou z možností jak si zpříjemnit lockdown je pěkná kniha. Jednu takovou vydalo v roce 2018 Karmelitánské nakladatelství. Jmenuje se Vlk pohlazený Bohem a jejím autorem je Robert Hossein.

Když se u nás poprvé objevily filmy o Angelice, chodila jsem na ně kvůli kamarádce, přestože se mi vůbec nelíbily. Ze všeho nejvíc mi šel na nervy hrabě de Peyrac. Když jsem pak, téměř po padesáti letech, uviděla jeho tvář na obálce knihy v jednom křesťanském nakladatelství, nestačila jsem se divit. Byla to spíš zvědavost než co jiného, co mě vedlo k tomu knihu koupit a věnovat ji jako vánoční dá-

rek s tím, že si ji později půjčím. A nelitovala jsem. Není to kniha, kterou přečtete jedním dechem téměř bez přestávky. Tahle knížka v sobě ukrývá spoustu moudrých a hlubokých myšlenek, které nutí člověka přemýšlet. Na ukázkou jedna z nich:

„... materiální sobectví – jež zasévá bezpráví – přeroste v barbarství. Univerzální bratrství je jediný způsob, jak se z této pasti dostat! Ti, kdo o sobě tvrdí, že jsou ateisté, hledají Boha často mnohem víc než ostatní. Odmítají však karikatury, které jsme z Boha během staletí nadělali, a v tom mají pravdu.“

Takových a podobných myšlenek, které vedou k zamyšlení nad sebou samým, je tam mnoho. Vřele doporučuji.

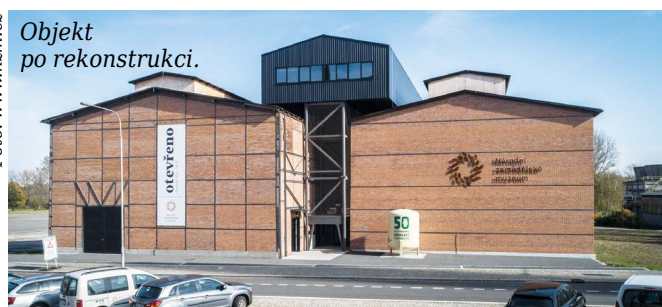
Milena Honetschlägerová

Místo starého nové

Až budeme moci zase jít za kulturou do muzea, tak se nabízí návštěva Muzea potravin a zemědělských strojů ve světově unikátním areálu v Dolních Vítkovicích v centru Ostravy.

Foto: www.nzm.cz

Do roku 1998 se zde těžilo uhlí a vyrábělo surové železo. Potom se industriální komplex změnil na jedinečné vzdělávací, společenské a kulturní centrum.

V původních vítkovických železárnách bylo dvojhalí určené ke zboření, kde jedna hala sloužila jako měděná huť a sklad žáruvzdorného materiálu a druhá hala, takzvaná „Veronikár-

na“ pro opravu vozů převážejících žhavé železo. Objekty byly využívány pouze festivalem Colours of Ostrava. V září 2020 zde **Národní zemědělské muzeum**, jako první státní muzeum v Ostravě, otevřelo svou novou pobočku.

Rekonstrukci dvojhalí na muzeum navrhl architekt Josef Pleskot a projektant Milan Šraml, a to propojením obou hal s vestavbou třetí v jejich proluce. Muzeum svými expozicemi spojuje dvě skutečnosti: „**potravin a stroje**“. Lidé, vyrábějící železo, potřebují jíst, a ze železa jsou zase zhotovovány stroje pro výrobu potravin. V zahajovací sezoně jsou zde k vidění například expozice „50 let nošovického pivovaru“, originál sochy Radegasta z beskydského Radhoště, interaktivní expozice „Depozitář potravin“, průběžně obměňovaná a doplňovaná expozice „Galerie českých potravin“ a jedinečná sbírka historické zemědělské techniky. Muzeum připravuje také různé lektorské programy.

Více informací je na www.nzm.cz a www.dolnivitkovice.cz.

Zdeněk Vích

Papež jako způsob řešení navrhuje vzít vážně biblický princip blíženecké lásky a rozvinout tak princip solidarity s různě vylučovanými a marginalizovanými skupinami ve společnosti.

Papež vyzývá k nové politice

ZAMYŠLENÍ

O encyklice „Fratelli tutti“ jsme psali již několikrát. Vzhledem k tomu, že její obsah je velmi bohatý, lze na ni pohlížet z různých úhlů pohledu. Dnes přinášíme pohled historika Jaroslava Šebka.

Encyklika „Fratelli tutti“ je podle mého názoru velmi podnětným textem, který překračuje pouhé hranice nějakého církevního doporučení, ale nabízí možnosti širších společenských reflexí a měl by být velmi důkladně studován nejen z řad věřících.

Papež v ní předkládá svou analýzu současných procesů, včetně pohledu na dopady pandemie, stejně jako vizi otevřené budoucnosti. Zároveň však klade velký důraz na to, abychom všechny současné trendy vždy dokázali zařadit do historizujících kontextů, neboť podle něj ztráta dějinného vědomí vede jen k dalšímu rozkladu uvnitř společnosti. Ta se totiž podle něj zbavuje svých kořenů a ztrácí orientaci. Jak pak zdůrazňuje papež František, v tomto momentu se stáváme snadno ovladatelní a manipulovatelní.¹

Napadá mě, že papež jako by v tomto směru korespondoval s úvahami Václava Havla z normalizačních dob, když pro pojmenování husákovské reality používá termín „bezčasí“, čímž rozuměl vytlačení reálné, jedinečné události „pseudoudálostmi“ a nahrazení skutečných dějin „pseudodějiny“. Ignorování dějin je pak nepochybně jeden

ze způsobů, jak šířit populistický obraz světa a vzestup různě motivovaných extrémismů.

Pokoušení k těmto inklinacím se nevyhýbají ani katolickým křesťanům. S tím se však papež rozhodně neztotožňuje, jak dává najevo v některých dalších pasážích svého dokumentu, a to především v jeho páté kapitole. Signifikantním znakem populismu je podle papeže to, že „se stará o krátkodobé výhody“, ale „nepokračuje v namáhavém a neustálém vytváření zdrojů, které lidé potřebují pro svůj rozvoj tak, aby si mohli vlastním úsilím a tvořivostí vydělávat na živobytí“.²

K vytvoření otevřeného světa s otevřeným srdcem je proto podle papeže nutné zapojit se do politiky a je nezbytný lepší druh politiky, která ovšem předpokládá zásadní obrácení a změnu mentality. Odpovědi na současné problémy, které jsou dány nárůstem nacionalizujících tendencí a hledáním zjednodušených odpovědí na složité otázky, je chápání politiky jako lásky a hledání forem sociálního přátelství, do něhož jsou zahrnuti všichni lidé.

Tyto myšlenky najdeme také v úvahách Chiary Lubichové, které ostatně stály i u zrodu mnohých projektů, jako bylo „Společně pro Evropu“ v roce 2004. Papež nerozvíjí nějakou formu utopie, jak uvádějí některé kritické hlasy, ale snaží se pojmenovat hlavní okruh problémů současného světa a jako způsob řešení navrhuje vzít vážně biblický

princip blíženecké lásky a rozvinout tak princip solidarity s různě vylučovanými a marginalizovanými skupinami ve společnosti. Navíc jako latinskoamerický papež říká nepochybně věci jinak, než jak byla naše euroamerická civilizace zvyklá slyšet. Proto i jeho kritika neoliberalní a technokratické globalizace vychází do velké míry z jeho zkušenosti z tohoto regionu.

Nejen v politizujících částech encykliky se symbioticky propojuje poselství tohoto dokumentu s dalšími akcenty papežova pontifikátu. Velmi aktivně vstupuje především do ekologické problematiky, která se stává jednou z hlavních politických agend a je potřeba dodat, že i zdrojem konfliktů mezi názorovými skupinami v církvi i v celé společnosti. V případě ekologických témat hovoří dokonce o „ekocidě“, kde má na mysli masivní znečištění ovzduší, půdy a vodních zdrojů, rozsáhlou destrukci flóry a fauny a všechny aktivity schopné způsobit ekologickou katastrofu.

Důležitým předpokladem je také zakativizování církevního života, což samozřejmě evokuje i výzvy k tomu, aby se cestou solidárního bratrství – nejen v politice – vydali i jednotliví křesťané.

Jaroslav Šebek

1. Papež František, Encyklika Fratelli Tutti, Praha 2021, s. 19.

2. Tamtéž, s. 90-91.

Papež František a náboženští lídři pod jednou střechou

ZAMYŠLENÍ

Spolu s Robertem Catalanem¹, odborníkem na mezináboženský dialog, se zastavíme u mezináboženského aspektu cesty papeže Františka do Iráku.

Stan vztyčený v sobotu 6. března v urské pouštní oblasti pro potřeby jedinečného mezináboženského setkání připomněl stan Abrahámův, který byl otevřený na všechny strany, aby se kdokoli cítil vítán. Současný stan byl otevřený setkání křesťanů z různých církví a muslimů - šiitů i sunnitů. Hostem a hlavní postavou byl papež František.

Papež sem přijel z Nadžafu, historického a duchovního centra šiitského islámu, kde se nachází hrob Prorokova bratrance Alího, symbol této části muslimského světa. Zde se setkal s velkým ajatolláhem Sayyid Ali Al-Husayni Al-Sistání, který jej pohostil ve svém domě, což je na východě gestem výmluvnějším než všechna prohlášení a dokumenty. Vyjadřuje totiž přátelství a rodinnou sounáležitost.

Jak uvádí krátká oficiální zpráva, „setkání bylo pro papeže příležitostí k tomu, aby velkému ajatolláhovi Al Sistánímu poděkoval za to, že tváří v tvář násilí a velkým problémům minulých let spolu se šiitskou komunitou pozvedl hlas na obranu nejslabších a pronásledovaných a potvrdil tak posvátnost lidského života a důležitost jednoty iráckého lidu“. Možná dosud nikdy neadresoval Petrův následovník lídrovi jiné náboženské tradice, a už vůbec ne muslimské, podobný dík.

Snímky z urské planiny zůstanou zapísány do dějin. V minulosti o takové cestě snil již Jan Pavel II. Krajina tohoto pustého údolí zůstane v dějinách vyrytá stejně jako krajina onoho mrazivého podvečera v Assisi roku 1986. Obě místa jsou křižovatkami lidských dějin a stala se i symboly dialogu mezi stoupení náboženství, která ještě před několika lety vypadala z politických i válečných důvodů zcela nesmiřitelně.

Papež František všechny vyzval, aby jako Abrahám „hleděli na nebe“ a „kráčeli po zemi“. Připomněl to, co v modlitbě stále opakují muslimové, totiž že Bůh je milosrdný. Proto je „největším rouháním a urážkou vyslovovat jeho jméno v nenávisti k bratrovi“. Ta nikdy nesmí být skloňována pod záminkou víry, ať jde o kterékoli náboženství. František, sice tlučeným hlasem a mírným tónem, ale přesto rozhodně, vyjádřil, že „**neprátelství, extremismus a násilí nevznikají ve zbožné duši: jsou zradou víry. A my věřící nesmíme mlčet, když terorismus zneužívá náboženství**“.

Tato odvážná slova, jasně řečená lídrům různých křesťanských církví a islámských proudů, jsou adresována z Uru i celému světu, protože pod stanem v této pusté planině jako kdyby byli všichni lidé celého světa. V průběhu proslovu pak papež rozvinul některé klíčové body z textu Deklarace o lidském bratrství, které podepsal s velkým sunnitským imámem káhirske mešity al-Azhar Ahmedem al-Tajibem. Dotknul se otázky vynucených konver-

zí, náboženské svobody, respektování posvátných míst a kultu různých náboženských tradic.

Poté přešel k „pozemskému putování“ a připomněl Abrahámovo „vyjití“, kdy na Hospodinovo slovo opustil vlast. I dnes jsou lidé vyzýváni, aby vyšli. Cesta, na kterou jsme všichni povoláni, je cestou míru. Jak připomněl papež František, je těžkou cestou plnou neočekávaných věcí a odříkání, která nás má dovést k setkání „s druhými“, ať je to kdokoli. Nemůže existovat „mír bez sdílení a přijetí, bez spravedlnosti, která by zajistila rovnost a podporu všech, počínaje těmi nejslabšími“. Ale především jsme dnes ve všech koutech světa zváni k tomu, abychom si uvědomili, že „nebude míru bez národů, které podají ruku jiným národům. Nebude míru, dokud bude my a oni, a ne jen my“. Tvořit mír v Božím jménu znamená začít tím, že nebudeme mít nepřátele. „Kdo má odvahu se dívat na hvězdy, kdo věří v Boha, ten nemá nepřátele, proti nimž by bojoval. Má jen jednoho nepřítele, který tluče na dveře srdce a chce vejít: tím je nepřátelství“. To je ten skutečný nepřítel. Proti němu papež František staví „kulturu přátelství“, jejímž je široce a všestranně uznávaným představitelem.

*Roberto Catalano
(Převato z Città Nuova,
redakčně kráceno)*

1. Vyučuje na Univerzitním institutu Sophia a na Akademii společenských věd v Římě.

Mezináboženské setkání
v urské pouštní oblasti,
sobota 6. března 2021.

Anna a Petr Smolákoví
se synem Antonínem
na Petrově promoci.

Mít děti při studiu je super

LIDÉ V DNEŠNÍ DOBĚ

Studium medicíny je považováno za vysoce náročnou disciplínu. Přidejte k tomu ještě výchovu dvou dětí a máte tu obraz mladé rodiny Smolákových z Hradce Králové. Petr (26), se kterým se znám z farnosti už od dětství, dnes již jako lékař pracuje v místní fakultní nemocnici a se svou studující ženou Annou (24) vychovávají dva syny - dvouletého Antonína a půlročního Františka. S touto mladou, aktivní a odhodlanou rodinou, která se do života vrhla doslova po hlavě, jsem si povídala o tom, jak kloubí rodinný život se studentskými povinnostmi, o přijetí nečekaného dítěte, o odchodu maminky a neodmyslitelně i o dopadech doby covidové.

● Rubrika se jmenuje Člověk v dnešní době. Jak se vám tedy žije v téhle pandemické době?

Anna: Mně se žije hodně dobře. Za normální situace bych byla se dvěma dětmi doma a přitom musela každý den do školy, ale výuku online formou můžu poslouchat z domu i s dětmi a nemám to tak náročné.

● Míchá se ti ale rodinný život se studentským...

Anna: Když jsme se s Peťou poznali, mluvili jsme o tom, že se chceme vzít a mít děti už při studiu. Přišlo to trochu dřív, než jsme chtěli, ale zpětně jsem za to ráda. Je pravda, že nikdo z našich spolužáků není ženatý nebo vdaná, natož

aby měli děti, takže o tom nemám s kým mluvit. A občas je to náročné, ale děti jsou pro mě nejdůležitější, takže stres ze zkoušek a ze školy jdou stranou.

● Takže ti to vlastně pomáhá.

Anna: Jo. Občas všechno hodím za hlavu.

● A ty Petře, máš něco k první otázce?

Petr: Z mého pohledu je covidová doba úplně nejlepší pro výchovu dětí. Lockdown, který je v podstatě normální při mateřské dovolené, mají teď všichni a není komu co závidět. (smích) Jinak já jsem v létě dokončil medicínu a nastoupil jsem do královéhradecké fakultní nemocnice na kardiokirurgii, kde asistuji při operacích a seznamuji se s lůžkovou péčí. S covidovou situací a omezeními s tím spojenými je to ale teď všechno jinak.

● Asi tě to zbrzdilo, že?

Petr: Stoprocentně. Nemůžu na různé stáže, které bych měl absolvovat. Běžná péče funguje na dvacet pět procent a o víkendu sloužím dvanáctky na covidovém oddělení. Vzdělávání mladých lékařů se zastavilo. Na druhou stranu se tak v rámci své předatestační přípravy dostanu k úplně jiným diagnózám. Takže i to má svá pozitiva, byť ne úplně žádaná.

Anna: Když se Fanoušek narodil, chodil Peťa dost pozdě z nemocnice a já - čerstvě se dvěma dětmi - byla doma sama. Teď je ale dřív doma, takže jsem svým způsobem ráda. Hodně snadno bychom mohli sklouznout k tomu, že budeme jenom nadávat, že je všechno špatně. Docela se nám ale daří hledat pozitiva a těžit z nich co nejvíce.

● Pro představu - jak to vypadá u vás doma ve zkouškovém období?

Petr: No, má to svůj vývoj podle toho, jak moc se zkouška blíží. (smích)

Anna: Navykla jsem si vůbec nemyslet na to, že mám školu. Jsem prostě s klukama. Když se Peťa kolem páté vrátí, tak si děti bere tak na dvě hodiny a já se někde zavřu a koncentruju ten minimální čas na studium. Snažím se ještě něco udělat, když kluci usnou a eventuálně i v noci, když vstávám k Fanouškovi na kojení.

Petr: Někdy je to ale na hraně - jsou dny, kdy celý den stojím u operací a jediné, co chci, je doma si lehnout na gauč. To je pak...

Anna: Napjaté. Musíme se snažit oba, není to už jen na mně. A hodně nám pomáhají rodiče.

Petr: To je největší pomoc, bez které by to nešlo. Před zkouškou pak jezdíme na víkendy za rodiči, kde hlídají oni a sourozenci.

● Tak mě napadá, jestli si najdete ještě čas pro sebe?

Petr: To je těžší. Ale bereme to jako určitou epizodu, která je hodně o péči o děti, studiu a práci. My spolu ani nemůžeme jít na nákup. Ale vždycky se upneme na to, že se zvládne zkouška a jde se dál. Ale to měl člověk i dřív, během zkouškového moc nežiješ, těšíš se, až dáš zkoušku a pak je to zase v pohodě. Mimo zkouškové období se čas hledá lépe.

Anna: Peťa si medicínou prošel a moc dobře ví, co obnáší učení na jednotlivé zkoušky.

Petr: A dokáže i poradit, že?

Anna: I poradit. Loni se učil na státnice, což bylo hodně zatěžující období, byl zalezlý nahoře (to jsme ještě bydleli v Mýtě u rodičů) a věděla jsem, že tam je, že se za ním může-

me jít poňuchnat s Toníčkem a byli jsme hodně spolu. Faník teď má tatínka o hodně méně, ale asi si to nebude pamatovat.

● Takže byste doporučili mít děti při studiu?

Anna: Přijde mi to super, ale musí k tomu být rodina. Je to náročné, stejně jako v manželství, ale těžkosti jsou vyvážené být kratšími, ale o to vzácnějšími chvílemi krásy a lásky.

Petr: Stoprocentně, pokud by všichni měli podmínky, jako jsme měli my. Jsme mladí a všechen diskomfort snáz přejdeme, víme, že to má cíl.

● Dostavila se někdy krize, kdy jste si řekli a dost, dál už nechci?

Petr: Přesně si to pamatuju. Učil jsem se na státnice z interny a Anička dělala zkoušku z farmakologie a mikrobiologie. Oba jsme byli hodně ve stresu a bydleli ještě u našich.

Anna: A pozor, v tom jsem podruhé otěhotněla.

Petr: O plodnost se v naší rodině nebojíme. (smích)

Anna: Pamatuju si, že Toníček měl horečky, tatka mi nepřijel hlídat a já jsem se složila na koberec, hystericky brečela a myslela jsem, že prostě končím.

Petr: Pro nás je důležité, že jde o vnější problém, který má řešení. Semkneme se, řekneme si, že nejde o život a ono to nakonec dopadne.

● Sehrává tam třeba nějakou roli víra?

Petr: Pro nás je víra základ. A tohle jsou chvíle, kdy se na Boha obracíme ještě víc.

Anna: Byť je to pokrytecké, protože bychom se na něj měli obracet především v krásných chvílích a děkovat a děkovat.

Petr: A v té pro nás náročné době jsme zjistili, že Bůh přijde sám, že se nemusíme nějak strašně snažit. Boží přítomnost jsem cítil opravdu hodně.

● Zmínili jste, že rodinu jste chtěli vždycky, Toník ale do vašeho života přišel ještě před svatbou. Jak jste to přijali vy, rodina, okolí?

Anna: Mezi sebou jsme to měli jasné, cítili jsme, že Toník, kterého jsme čekali, je to, co jsme hledali a vždycky chtěli – rodinu. Ale jak bude reagovat okolí a jak to lidé kolem nás vezmou, toho jsme se báli.

Petr: Já jsem si prožil asi největší zkoušku ve svém životě. Nějaké státnice oproti tomu byly nic. Museli jsme přijmout, že po docela čerstvém vztahu čekáme Toníčka a to, že jsme to společně zvládli, jsem bral jako jasné znamení, že spolu zvládneme i život. A vysvětlit to rodině chtělo čas.

● A odvahu, ne?

Anna: To ano, cesta za Peťovými rodiči do Mýta byla ta nejdelší ze všech.

Petr: Nejtěžší bylo se smířit s tím, že jsem určitým způsobem selhal a zklamal třeba i rodiče, i když oni to tak nevnímali. Člověk má pocit, že je schopný se vyrovnat s ledasčím, ale pamatuju si, že když jsem to zjistil, jel jsem za Aničkou do Jaroměře a patnáct minut brečel v autě. Svěřil jsem to do modlitby a zjistil, že vlastně stejně nejlepší je se obrátit na svou rodinu a blízké, že sám to prostě nedám.

● Dostalo se vám přijetí?

Anna: Když jsme to oznamovali mému tatkovci, myslím, že mu to dalo nový náboj do života. A v situaci, kdy už nežila maminka, byl v podstatě hodně rád.

Petr: Vzal jsem tehdy Aničku na hřbitov za její maminkou a řekli jsme si, že vlastně jeden život předčasně skončil a jiný nový život začíná, byť lehce předčasně. My jsme tady od toho, abychom to přijali. Bylo to náročné, ale vnímáme to tak, že vstupem do manželství jsme se dostali zpátky na správnou cestu.

● Prožila jsem si podobnou situaci a mamka byla první člověk, který to věděl. Maminka ti musela chybět, ne?

Anna: To víš, že mi chyběla a stále chybí. Na jednu stranu, kdyby žila, tak bych za ní musela jezdit, ale takhle je se mnou pořád. Takže asi byla první člověk, který to věděl. I to, že máme víru, mi pomohlo. Maminka zemřela, ještě než jsem vůbec poznala Peťu. S vírou, kterou jsem znovu objevila díky Peťovi, jsem její odchod začala víc přijímat, možná i chápat. Cítím teď její přítomnost víc než předtím.

● Děkuju za vaši otevřenost. Na závěr - co děláte ve volném čase?

Petr: Dost času trávíme v autě.

Anna: Když máme konečně klid si popovídat (smích) a jedeme někam za hlídáním. Ale teď jsme byli několikrát v zimě na běžkách, společně jsme si zasportovali, což teda Peťu miluje a já to mám ráda.

Petr: Máme velkou rodinu – Anička má dva mladší bráčky a já jsem z pěti dětí, a když to jde, jezdíme na chatu a slavíme narozeniny a svátky.

Za rozhovor děkuje Anežka Benešová

Antonín
s čerstvě
narozeným
bráškou
Františkem

Foto: archiv rodiny Smolákovy

„Děti se spolu umí zabavit,“ říkají rodiče Badaničovi. Zleva Timotej, Agátka, Mirinka a na houpačce nejmladší Jonáš.

Foto: archiv rodiny Badaničovi

školáky na online výuce a miminkem je dost náročné. Velmi nám chybí normální život s lidmi mimo rodinu. Ale věřím, že nás tento čas hodně stmeluje a dává dobré základy našim vztahům. Třeba si s dětmi mnohem více povídáme o různých věcech, od koronaviru přes běžné věci až po duchovní témata. Chybí nám, že se moc nedostaneme na mši svatou, ale zase s dětmi trávíme více času rozebíráním liturgických textů a přijde nám, že se tak dětem liturgie více přiblížila.

Jak to trvá dlouho, je to únavné pro nás i pro děti. Více si stěžují, proč nemůžou to nebo ono, ale je to též příležitost mluvit s nimi o tom, že mnoho lidí trpí mnohem více a že se vlastně máme velmi dobře. Věříme, že na to budeme ještě dlouho vzpomínat jako na speciální období v životě naší rodiny.

Marie a Aurel Badaničovi

Život rodin v době pandemických omezení

VZTAHY, RODINA, SPOLEČNOST

Ještě vloni v zimě by nikoho nena- padlo, že děti nebudou chodit do školy, do kroužků, nebo že se s přáteli budeme setkávat přes počítač... Rozhodli jsme se zeptat některých rodin, jak tuto situaci prožívají, jaké to přináší těžkosti či přednosti a jak se s tím vyrovnávají.

KONTAKT S VRSTEVNÍKY NEJDE ÚPLNĚ NAHRADIT

U nás je to podobné asi jako v jiných rodinách: oba chodíme do práce. Lenka je lékařka a toto období je pro ni mimořádně náročné. Děti jsou celý den u počítače, nemají fyzický kontakt s vrstevníky a moc jim to chybí. Jakubovi je 17 a Magdaleně bude 15 let.

Snažíme se, abychom měli pohyb, především venku. Děláme výlety a chodíme na dlouhé procházky se psem, cvičíme. Nicméně kontakt s vrstevníky našim dětem opravdu chybí a nejde ho úplně nahradit.

Na druhou stranu máme jako rodina možnost být víc spolu. Zavedli jsme

pravidelné večere a po nich se modlíme buď desátek růžence, nebo čteme liturgický text na den. Jednu dobu jsme polevili a děti to samy začaly postrádat. Vážíme si v této době možnosti jít na mši.

Hledáme možnosti, jak v rámci omezení udělat aspoň něco. Je skvělé, když se třeba děti v rámci širší rodiny domluví a jedou něco udělat společně k dědovi a babičce nebo se naplánuje společná práce v lese.

Lenka a Jiří Hájkovi

MNOHO LIDÍ TRPÍ MNOHEM VÍCE

Nejdřív mě napadne neustálé vaření, zásobování, uklízení... Je vůbec možné, že jsme to zvládli spolu doma už skoro rok? Někdy je to dost hlučné, ale na druhou stranu obdivuji, že se děti stále spolu umí zabavit, vyjít si vstříc, vlastně ještě pořád jim přijde, že nemají dost volného času, aby zvládly vše, co by chtěly. Společné soužití v omezeném prostoru, s prvňáčkem, dalšími dvěma

MODLÍME SE ZA BRZKÉ UKONČENÍ

První vlna uzavření vloni na jaře přišla jako vyslyšení našich proseb. Toužili jsme na chvíli vyjít ze stereotypu a spěchu: ráno rychle odvést děti do školy či školky, poté do práce, zajistit hlídání prarodiči. Odpoledne vyzvednout děti a šup s nimi na kroužky. Domů jsme se dostali po šesté, hned udělat úkoly, večere a do postele. Prostě spěch. Zavření škol a home office nám přinesly velikou úlevu. Navíc učení ze zadaných úkolů jsme zvládali hravě, a tak bylo i dost času na jarní práce na zahrádce. Vytěžili jsme z toho maximum.

Po prázdninách však tato situace nastala znovu, tentokrát už zdaleka ne tak úspěšně. Toužili jsme po normálním životě, mimoškolních aktivitách, bohoslužbách... Místo toho opět distanční výuka a home office. V jednu chvíli tak člověk učí nejen děti doma, ale zároveň já jako učitel i své studenty z domova. Kromě toho ještě máme stihnout s dětmi úkoly, doučit to, co se online nestihlo, uklidit byt, uvařit, zajistit program pro děti a vyvenčit je... Představy o tom, že to bude opět super, vzaly za své. Děti z pohodlněly. Mnohem více času tráví u monitorů, vzájemně se odcizují, třídní kolektivy se rozpadají... To vše vnímáno jen z našeho úhlu pohledu.

Když se podívám do okruhu přátel, spousta z nich bojuje se zaměstnáním. Klienti mé ženy (pracuje s rodinami,

které vychovávají postižené dítě), přestávají s rostoucí mírou nákazy využívat péči o své postižené děti. Ta zůstává na nich, což může být naprosto zničující. U mých klientů (kromě toho, že učím, pracuji se sociálně slabšími rodinami) zase vidím důsledky izolace. Jsou sami, vznikají problémy v partnerských vztazích, množí se neshody a problémy.

Zatímco na jaře loňského roku jsme děkovali Bohu za jeho velkorysost, že kvůli našemu přání po větší blízkosti rodiny zastavil celý svět, dnes děkujeme za jakoukoli šanci se dostat mezi lidi, na výlet, a prosíme o brzké ukončení tohoto celého zvláštního stavu.

Pavol Janto

VZÁJEMNÉ SBLÍŽENÍ

Změna režimu nás osvobodila od množství pravidelných povinností, ale zároveň přinesla nové úkoly, které předtím probíhaly nezávisle na nás - ve škole, kroužcích či ve školce.

Jako lidé spíš introvertní máme (my rodiče i děti) čas trávený spolu rádi. Avšak je to výzva k větší trpělivosti a citlivosti pro potřeby druhého i vlastní.

Celkově jsme vděční, protože vnímáme, že tento čas nás více spojuje a vzájemně sblíží. Jsme také rádi, že bydlíme v ulici, kde žijí i další rodiny ze společenství, takže kontakt s vrstevníky naše děti neztrácí, i když je omezený.

Někdy na nás doléhá pocit omezení svobody a možností. Při zapojení kreativity ale najednou nacházíme spoustu příležitostí k aktivitám a výletům, které jsou více na míru života a dynamiky naší rodiny.

Za tento specifický čas jsme Bohu vděční.

*Magdalena
a Kornel Broschovi*

Foto: archiv rodiny Hájkovy

Jeden z výletů rodiny Hájkovy.
Zleva Magdalena,
Jakub a maminka Lenka.

OMLUVA A ODPUŠTĚNÍ NESMÍ DLOUHO ČEKAT

S manželem Honzou máme tři syny (14, 12, 8 let) a dvouletou dcerku. Žijeme ve větším domě a díky tomu mohou být děti při distanční výuce každý ve svém pokoji. Honza má stálou práci, takže nemusíme řešit existenční problémy. Navenek máme v této nelehké době velmi dobré životní podmínky.

Honza je hodně pracovně vytížen. Léta jsme dbali na to, aby ho děti i během pracovního týdne viděli. Přesto se často stávalo, že to bylo až před spaním, když jsme se s dětmi modlili. Během karantény začal ale větší část týdne pracovat z domu. I když se jeho pracovní vytížení nezměnilo, je jednodušší vidět se během dne. Za to jsme vděční, protože se často podaří sejít se u oběda nebo když děti něco potřebují, nemusí na rozhovor čekat na pozdní večer. Na

druhou stranu zvuky domácnosti doléhají i za dveře Honzovy domácí kanceláře, takže není výjimkou, že i klienti či kolegové během videokonferencí slyší, že je v rušném prostředí.

Velkou změnou je distanční výuka. Oproti jarní vlně je vidět, že učitelé děti nešetří, ale má to určitý řád, na který si kluci zvykli a celkem dobře ho zvládají. I ztrátu mimoškolních aktivit (pokud nefungují distančně jako třeba hudebka), zvládli nahradit jinak. Například denně chodí běhat. Ale všichni mi svorně potvrdili, že jim chybí spolužáci a kamarádi. Online kontakt s vrstevníky jim nemůže nahradit osobní setkávání.

Ze začátku jsem měla pocit, že naši smečku nejde ukočírovat. Zdálo se mi, že se všechno násobí: nepořádek v domácnosti, praní, vaření... A distanční výuka vyžaduje větší spolupráci s rodiči bez ohledu na to, jak je dítě šikovné. Mezi tím běhá naše holčička, která se dožaduje pozornosti. Už vloni na jaře jsem po pár dnech nastavila pro celou rodinu systém, hlavně kvůli péči o domácnost, který začal rychle fungovat. Asi i proto, že každý vycítil, že se musíme snažit všichni.

Přicházejí i krizové momenty a hádky, to je pak i velký dům malý. Aby nebylo dusno, nesmí na sebe omluva a odpuštění dlouho čekat.

Nedávno mi jeden ze synů řekl, že se snaží i v těchto omezených podmínkách žít dobře a celou situaci s pandemií si spíš užít, protože až se všechno vrátí do normálu (v což všichni doufáme), už možnost být tak intenzivně spolu jako rodina mít asi nebudeme.

Lucie Diblíková

Foto: archiv rodiny Jantovy

Plnění
školních
povinností
u Jantů.

Podarí se i letos potěšit obrázky s velikonoční tematikou osamělé lidi v nemocnicích a v domovech důchodců? Tyto jsou z roku 2020.

Potěšit osamělé...

VZTAHY, RODINA, SPOLEČNOST

Foto: archiv M. Fürstové

Martina Fürstová

Přinášíme dvě zkušenosti spojené s obdobím pandemie. Poslala nám je do redakce Martina Fürstová, která pracuje na Pastoračním středisku českobudějovické diecéze a jako dobrovolnice pomáhá v nemocnici.

Děkuji za článek v Novém městě 10/2020 s názvem *Bratři ve světě čekají*, který reagoval na příspěvek Jindřicha Synka *Chiara a pandemie*. Potěšilo mě, kolik pomoci se již ve světě díky Hnutí fokoláre uskutečnilo.

Ráda bych přispěla drobným svědectvím. Také mě se dotýká situace lidí nejen ve světě, ale i u nás. Mám obrovské štěstí, že moje práce na Pastoračním středisku mi umožňuje vstoupit do rodin, k dětem a do škol s nabídkou konkrétních projektů. Například s výzvou o malování obrázků pro nemocné a osamělé seniory a pro personál domovů, kde jsou nyní tito senioři izolováni od venkovního světa a hlavně od svých blízkých. Podobný projekt jsme dělali již loni na jaře a před Vánoci, kdy jsme rozeslali do těchto domovů více než 1 000 obrázků od dětí ze školních družin nebo od rodin. I letos na Velikonoce bychom chtěli seniorům a jejich pečujícím poslat

od dětí milé obrázky pro potěšení. Z odpovědí z domovů pro seniory je zřejmé, že každý obrázek nebo přání udělal velkou radost. Kdyby se chtěl někdo přidat, **můžete požádat své děti nebo děti ze svého okolí a poprosit je o obrázek, který naskenujete a pošlete na adresu katechetky@bcb.cz a my ho vytiskneme, zalaminujeme a pošleme.**

Druhá věc, o kterou bych se ráda rozdělila, je můj loňský **vánoční dárek**. Od listopadu chodím jednou nebo dvakrát za dva týdny pomáhat do nemocnice, protože moje původní profese je zdravotní sestra. Rozhodla jsem se pro to, abych alespoň trochu odlehčila unaveným sestřičkám. Byla jsem přidělena na chirurgickou jednotku intenzivní péče, kde nejsou covidoví pacienti, ale pacienti ve vážném stavu, na ventilátorech apod.

Je to náročná práce. Protože jsem ze zdravotnictví odešla před 30 lety a za tu dobu se toho hodně změnilo, všechno se učím znovu a snažím se být užitečná. Také si s pacienty povídám, protože jsem pro ně ještě „neokoukaná“. Jeden takový dlouhodobý pacient, který je v nemocnici již sedm let a nemůže se hýbat, se mi před Vánoci svěřil, že se svou maminkou už dva roky nemluvil. Něco nehezkého si řekli a přestali se nejen navštěvovat, ale ani si nezavolali. Ten pacient mi to sdělil s bolestnou výčitkou vůči svým nejbližším. Povzbuzovala jsem ho, ať udělá v komunikaci první krok, zkusí zapomenout na zlobu a pokusí se odpustit. Říkal mi, že je to nespravedlivé, protože on je ten nemohoucí a očekává, že by to měla udělat druhá strana. Řekla jsem mu, že i když se nemůže hýbat, tak to neznamená, že není silnější a že na něj a jeho situaci budu myslet. To jsem také dělala a během týdne jsem se za něj modlila. Při mé další službě mi hlásil s velkou radostí, že se překonal, své mamince zavolal a bez výčitek nebo velkého rozebírání věcí minulých si popovídali. Doslova mi řekl: „Udělal jsem to i proto, že jsem věděl, že vám udělám radost.“ Stalo se to těsně před Vánoci a pro mě to byl ten nejhezčí dárek. Pocítila jsem velkou radost, že má služba v nemocnici má i tento účinek.

Martina Fürstová

Snažit se porozumět, ne soudit

POSEZENÍ S HISTORIKEM

Foto: archiv J. Synka

Jan Synek se svou knihou o Miladě Horákové.

Jan Synek je historik a pracuje jako vedoucí oddělení agendy zákona o třetím odboji Ústavu pro studium totalitních režimů. V minulém roce vyšla jeho kniha MÁM KLID VE SVÉM SVĚDOMÍ s podtitulem MILADA HORÁKOVÁ VE STŘETU S KOMUNISTICKÝM REŽIMEM¹. V rozhovoru s ním rozmlouváme nejen o této knize.

● Jak ses vlastně rozhodl pro studium historie?

Odmala jsem měl rád dětské encyklopedie a taky komiksy, třeba takové *Obrázky z českých dějin a pověstí* mohu všem budoucím historikům jen doporučit. Hrdinské eposy pánů Lewise a Tolkiena na mně asi taky zanechaly velkou stopu, podobně jako etapové hry na skautských táborech. Po maturitě jsem ale moc nevěděl kudy dál. Zkoušel jsem Ježkovu konzervatoř, ale nevzali mě, za což jsem teď docela rád. K historii mě přivedla asi i rodinná zkušenost a výjimeční lidé, se kterými jsem měl to štěstí se potkávat.

● Tvůj děda byl vězněn v komunistickém kriminále. Chtěl ses i proto zabývat dějinami a příběhy lidí v době komunismu?

Určitě. Dědečka jsem bohužel nepoznal, ale z tátova vyprávění mi už od-

mala vyvstávala otázka, proč se takové věci děly. A musím říct, že zkoumat a objevovat osudy konkrétních lidí, jejich motivace, slabosti i silné stránky, je práce hodně zajímavá a obohacující. Myslím, že mě to učí nikoho nesoudit, ale snažit se porozumět. Nakonec asi spíš lidem než dějinám.

● Dříve ses věnoval také tématu věznění kněží a jejich osudu v podmínkách nesvobody...

To byla další moje motivace ke studiu historie – osobnosti jako byli Karel Pilík, František Kohlíček a Bohumil Kolář nebo náš skautský vůdce Zdeněk „Káďa“ Zelený, které jsem od dětství potkával a z nichž vyzařovala pevná víra, pokora, bohatství nabytých zkušeností, význam prožitého utrpení, ale zároveň žádná zahořklost, ublíženost nebo pasivita. Vězeňský život těchto lidí je fascinující v tom, že ho proměnili v univerzitu života, ze které v dalších desetiletích čerpalo i mnoho lidí, se kterými se dál potkávali – koneckonců Hnutí fokoláre je toho důkazem.

● Nyní se chceš zaměřit i na osudy kněží po amnestiích v 60. letech, když nuceně pracovali v dělnických profesích. Myslíš si, že toto téma může něco říci i dnešní církvi?

Pevně doufám, že ano. Vězeňská zkušenost byla sice drsná, vytoužený návrat do civilního života se ale často ukázal být o něco těžší, protože už nebylo tak snadné vidět, co je správné a co ne. Byla to ale pro duchovní další lekce – práce v dělnických profesích mezi lidmi, s nimiž by jinak do kontaktu asi nepřišli. A mám dojem, že právě vězeňská zkušenost ve spojení s tímhle působením v naprosto odlišném sociálním prostředí dodala jejich kněžství na opravdovosti, protože se všichni v okolí mohli na vlastní oči přesvědčit, zda to, co hlásají, také žijí. A to je bezpochyby pro církve aktuální dnes stejně jako v uplynulých dvou tisících letech.

● Domníváš se, že historie je skutečně učitelkou života nebo je to jen nic neříkající opakované klíše?

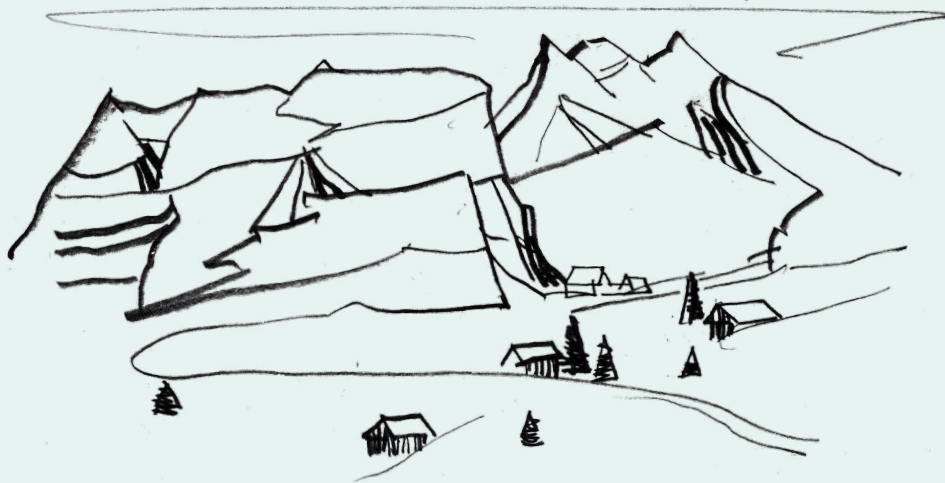
Myslím, že je na každém z nás, z čeho budeme pro svůj život nabírat poučení a povzbuzení. Historie je samozřejmě jednou z možností. Hojně citovaný Santayanův výrok říká, že ti, kdo si nepamatují minulost, jsou odsouzeni k tomu ji opakovat. A vzhledem k tomu, jak často se historie – byť v různých obměnách – opakuje, asi nikdy nebude na škodu si ji připomínat. Jen je třeba mít na paměti nejenom to zlé, ale naučit se především oceňovat to dobré.

● Nedávno jsi vydal knihu k výročí smrti Milady Horákové. O této osobnosti bylo již napsáno mnohé. V čem je tvá kniha jiná, na co se v ní klade důraz?

Původně vznikala jako odborné stanovisko, posuzující protikomunistickou činnost Milady Horákové podle zákona o třetím odboji. Při psaní jsem v literatuře hodně narážel na to, že se všude píše o soudním procesu a jeho vykonstruovanosti, nikde ale o tom, co vlastně je ten konstrukt, a zda Milada Horáková skutečně něco dělala. Na to jsem se snažil přijít a snad se mi povedlo její poměrně pestré protikomunistické aktivity alespoň částečně objasnit.

Za rozhovor děkuje Jiří Kratochvíl

1. Vydal ÚSTR, Praha 2020.

Ilustrační kresba: Petr Ettler

„Já jsem pastýř dobrý! Dobrý pastýř dává za ovce svůj život.“

(Jan 10,11)

SLOVO ŽIVOTA

Duben 2021

Obrazy z biblické kultury, rytmizované pomalým tempem kočovného a pasteveckého života, se zdají vzdálené našim běžným požadavkům na efektivitu a konkurenceschopnost. Ale i my někdy cítíme, že potřebujeme pauzu, nějaké místo, kde si odpočineme, či setkání s někým, kdo nás přijme takové, jací jsme.

Ježíš se představuje jako ten, kdo je více než kdo jiný připraven nás přijmout, nabídnout nám odpočinek, ba dokonce za každého z nás položit život.

V dlouhém úryvku Janova evangelia, z něhož je vzato toto Slovo života, nás ujišťuje o Boží přítomnosti v životě každého člověka, jak bylo slíbeno Izraeli ústy proroků.¹

Ježíš je pastýř, průvodce, který zná a miluje své ovce, tedy svůj unavený a někdy bloudící lid. Není to cizinec, který by neznal potřeby stáda, ani zloděj, který přichází krást, nebo loupežník, který zabíjí ovce a rozhání stádo a dokonce ani obchodník, který jedná jen ziskově.

„JÁ JSEM PASTÝŘ DOBRÝ! DOBRÝ PASTÝŘ DÁVÁ ZA OVCE SVŮJ ŽIVOT.“

Stádem, které považuje Ježíš za své, jsou nepochybně jeho učedníci, všichni ti, kteří už dostali dar křtu, ale nejen ti. On

zná každého člověka, volá ho jménem a o každého se s něhou stará.

On je pravý pastýř, který nás nejen vede k životu, nejen nás chodí hledat pokaždé, když zabloudíme², ale už položil život, aby naplnil Otcovu vůli, která je plností osobního společenství s ním a znovuzískáním bratrství mezi námi, které bylo smrtelně zraněno hříchem.

Každý z nás se může snažit rozpoznat Boží hlas, slyšet jeho slovo, jímž se obrací přímo k nám, a s důvěrou ho následovat. Především můžeme mít jistotu, že jsme milováni, chápáni a že je nám bezpodmínečně odpuštěno tím, který nás ujišťuje:

„JÁ JSEM PASTÝŘ DOBRÝ! DOBRÝ PASTÝŘ DÁVÁ ZA OVCE SVŮJ ŽIVOT.“

Když alespoň trochu cítíme ve svém životě tuto tichou, ale mocnou přítomnost, probouzí se v našem srdci touha ji sdílet, nechat růst schopnost přijímat druhé a starat se o ně. Podle Ježíšova příkladu se můžeme snažit lépe poznávat členy rodiny, kolegy v práci, sousedy v domě, a nechávat se vyvádět ze svého pohodlí potřebami lidí vedle nás.

Můžeme rozvíjet fantazii lásky, zapojovat ostatní a nechat se zapojovat od nich. V malém můžeme přispívat k vytváření bratrských a otevřených společenství, která jsou schopna trpělivě a odvážně doprovázet mnoho dalších lidí na jejich cestě.

Chiara Lubichová k této větě z evangelia napsala toto: „Ježíš o sobě otevřeně říká: ‚Nikdo nemá větší lásku než ten, kdo za své přátele položí svůj život.‘ (Jan 15,13) A on svoji oběť žije až do konce. Jeho láska je láskou, která se obětuje, tedy láskou, která je skutečně ochotná obětovat, darovat svůj život. (...) Bůh žádá i po nás (...) skutky lásky, které by dosahovaly (alespoň v záměru a rozhodnutí) rozměrů jeho lásky. (...) Pouze taková láska je láskou křesťanskou: ne ledajaká láska, ne povrchní láska, ale láska tak velká, že dává v sázku život. (...) Když budeme takto jednat, náš křesťanský život se kvalitativně změní, výrazně se změní. A pak uvidíme, jak se kolem Ježíše shromažďují lidé ze všech koutů světa, přitahováni jeho hlasem.“³

Letizia Magri

1. Srov. Ez 34,24-31.

2. Srov. Lk 15,3-7; Mt 18, 12-14.

3. Ch. Lubichová, Slovo života na duben 1997, in eadem, Parole di Vita, a cura di Fabio Ciardi (Opere di Chiara Lubich 5; Città Nuova, Roma 2017), str. 576-577. Vlastní překlad.

Je za co děkovat

ŽIVOT ZE SLOVA

Svědectví arcibiskupa Jana Graubnera o onemocnění covidem

Foto: Jaroslav Tvrádk

„Vím, že je za co děkovat,“ říká olomoucký arcibiskup Jan Graubner.

Zkušenost s těžkým bojem proti covidu nepřeji nikomu. Vím, že jsem ho zvládl především díky velké duchovní podpoře tisíců lidí, kteří se za mé zdraví modlili, a skvělé péči lékařů. Když mě na oddělení ARO navštívil sám ředitel fakultní nemocnice, mluvili lékaři o obdivuhodně rychlém zlepšování mého zdravotního stavu, který byl velmi vážný. Zaujala mě stručná reakce pana profesora Havlíka, který prohlásil: *Tělo je jen odrazem ducha*. Možná myslel na duchovní sílu jednotlivce, ale já v té chvíli opravdu myslel na sílu modlitby tisíců věřících. Cítil jsem, že tato síla mě nesla. Denně jsem všem žehnal. Dlouhých modliteb jsem nebyl schopen.

Životní zkouška je záležitostí krátkého času, ale je jí možné rozumět jen v souvislosti s celým životem a jeho směřováním.

Ježíše opuštěného, kterého jsem poznal skrze Chiaru Lubichovou, jsem si zvolil v kněžském mládí za Snoubence své duše. Bylo to proto, že jsem tehdy objevil, že Ježíš miluje nejvíc ve chvíli nejtěžší opuštěnosti od lidí i od Otce, když na kříži volá: *Žízním*. Sám je výkřikem, sám se z lásky stává ničím... a je všechno. V mém životě se ukázal jako Ženich vždycky věrný, zatímco já to o sobě říct rozhodně nemohu, protože jsem jej v mnoha podobách nepoznal nebo nepřijal.

Ale On ukázal, že stačí obejmout bolest, nepochopení, problém, starost, a i když se problém nevyřeší a bolest neodejde, jde o osobní setkání s Ním.

To jsem si znovu uvědomil, když přišel covid. U mne se nemoc projevila velkými zimnicemi, někdy až třikrát denně a někdy to byl dvou až tříhodinový zápas. Viděl jsem, že nejsem schopen postarat se vůbec o nic, že se vysoké ideály zužovaly jenom na to, abych se přestal konečně chvět.

Viděl jsem, že si nejen nemohu dělat žádný plán, že nemůžu udělat už v životě vůbec nic, protože všechno je mi vzato z rukou a brzy může být konec. Když taková zkouška přešla, tak jen tím, že zimnici vystřídala vysoká horečka, a vše se znovu opakovalo. Při jedné z posledních takových zimnic ale přišel úžasný pokoj, protože jsem si uvědomil, že právě v této nicotě, v této bídě, v této bezvýchodnosti přichází On a já už přece nemusím chtít nic víc, než abych byl v Ném. To přineslo pokoj, který mne zbavil napětí a bolesti. Ukázal se jako větší než všechno ostatní. V té chvíli bylo možné říct: *Staň se Tvá vůle, teď už netoužím po ničem, jenom po tom, aby se stalo, co chceš Ty. Jestli mne v této chvíli voláš ze světa, říkám: Zde jsem. Jsem připraven. Ne, že bych byl připraven množstvím dobrých skutků, nebo mohl říct, že jsem splnil vše, co jsi ode mne žádal, ale jsem připraven přijmout Tvé milosrdenství, které je bezmezné a které je mou jedinou šancí, protože já už nemohu udělat absolutně nic než přijmout to, co dáváš Ty*. Pak mi přišlo, že nesmím být sobecký, a proto říkám: *Pane, ano, chceš-li, půjdu s Tebou v této chvíli. Ty se však postarej o všechno, o ty, ke kterým jsi mne poslal sloužit. Já jsem to nezvládl tak, jak by to potřebovali. Nemyslím si, že pro ně mohu ještě něco udělat. Ale kdyby sis to myslel Ty, nezdráhám se další práce a jsem ochoten pokračovat. Všechny další dny by byly jaksi navíc a budou patřit Tobě*.

V nemocnici se nedokážu dlouho soustředit, modlitby jsou krátké a časté. Svěřuji Bohu zvláště ty, ke kterým jsem byl poslán, s vděčností žehnám všem, kteří se za mne modlí. Sám nechci nic. Ať rozhodne Pán. Lékaři hovoří o krizi a sepsi, ale v duši mám hluboký pokoj. Věřím, že Boží láska ukáže to nejlepší. Jestli modlitby lidí, kteří za mne prosí, nebudou vyslyšeny tak, abych se uzdravil, pak prosím, aby byly vyslyšeny tak, že se sejdem u Pána. To by byl požehnaný plod těchto zkoušek. Vím, že je za co děkovat. Opakovaně vzpomínám na jednu z posledních proseb kardinála Vlka, který žádal lidi: *Pomozte mi děkovat*.

Dnes mám radost nejen z postupného návratu zdraví, ale i ze spontánního projevu živého společenství víry, které věřící ukázali modlitbou, jejíž plody nejsou daleko od zázraku. Naše církev přes všechny chyby není v krizi. Ona žije. Bohatí touto zkušeností můžeme pokračovat v modlitbě nejen za další nemocné, ale i za úplné zastavení pandemie a za návrat lidských srdcí k Bohu.

arcibiskup Jan Graubner

(Duchovní slovo pro kněze při setkání děkanů
14. ledna 2021,
redakčně kráceno)

Novinka: Kolektivní spiritualita

DUCHOVNÍ INSPIRACE

Ilustrační foto: Jaroslav Tvrdík

V rubrice „Duchovní inspirace“ se počínáje tímto číslem zaměříme na spiritualitu Hnutí fokoláře, zvláště na to, co je pro ni charakteristické: to, že je „komunitární“¹ anebo řečeno lépe slovy papeže Pavla VI. – kolektivní. Text přebíráme z knihy Chiary Lubichové, která v češtině vyšla pod názvem CESTA KE SPOLEČENSTVÍ s podtitulem ÚVOD DO SPIRITUALITY JEDNOTY.²

NÁDHERA RŮZNÝCH SPIRITUALIT

Víme, že během dvou tisíc let od Kristova příchodu v lůně všech církví – nakolik byly věrné Pánovu Slovu a inspiraci Ducha Svatého – postupně anebo současně vznikaly krásné, hluboké a bohaté zkušenosti duchovního života, které okrašlují Kristovu snoubenku nejcennějšími perlami a nejvzácnějšími dýmami a které již zrodily, a ještě zrodí, mnoho svatých.

Tímto způsobem – jak my říkáme – jestliže Ježíš je vtělené Slovo, pak církev – v plnosti všech duchovních zkušeností během dějin – se stává evangeliem rozvíjeným v čase a v prostoru.

K BOHU JDEME JEDNOTLIVĚ

V celé té nádhře vždy byla jedna stálá charakteristika: člověk jde k Bohu především jako jednotlivec.

Z výzkumů našich odborníků a jejich prací na toto téma vyplývá – alespoň na první pohled – že takováto spiritualita jednoty se zvláštním důrazem na „komunitární“ dimenzi křesťanského života, se v církvi objevuje poprvé.

Říkají nám, že v minulosti se objevily zkušenosti, které se jí přibližují, zvláště pokud se za základ duchovního života položila láska.

Připomeňme si především sv. Basila, pro něhož první příkaz lásky k Bohu a druhé přikázání lásky k bližnímu bylo položeno jako základ pro život jeho komunity. Vzpomeňme také na sv. Augustina, pro něhož vzájemná láska a jednota měly nejvyšší hodnotu. Jemu se cítíme být zvláště blízko.

Avšak např. otec Jesús Castellano, známý odborník na spirituální teologii, tvrdí, že „v dějinách křesťanské spirituality se říká: „Kristus je ve mně, žije ve mně“, což je pohled individuální spirituality, života v Kristu. Anebo se říká: „Kristus je přítomen v bratřech“ a rozvíjí se perspektiva lásky, díla konaná z lásky. Obvykle však chybí rozhodující krok: objevit, že Kristus je ve mně a je také v tom druhém. Kristus ve mně miluje Krista v tobě a naopak ... a dochází k tomu, že dáváme a dostáváme.“³ (Vzájemná láska – říkám já – se doporučuje v různých pravidlech velkých zakladatelů.)

K BOHU JDEME SPOLEČNĚ

Otec Castellano pokračuje: „Existuje také spiritualita „komunitární“, církevní, spiritualita Mystického Těla ... Ve všeobecnosti se hovoří o této spiritualitě jako o současném znamení, o duchovním proudu pro naše století, století znovuoživení církve. To „così navíc“, co nám dává Hnutí fokoláře svou kolektivní spiritualitou je vize a praxe společenství, církevního života, „na způsob Mystického Těla“, kde existuje vzájemnost osobního daru a rozměr, v němž se stáváme „jedno“. I když sice u dnešních autorů existují intuice a výroky o tomto teologickém a spirituálním rozměru, chybí jim konkrétní způsob, jak ho předložit jako životní styl a jak ho vtělit do zkušenosti, tak jako se to děje v Hnutí – od nejjednodušších věcí, jako je „mít Ježíše mezi námi“⁴, což je maximum i minimum, až po míry náročnější.

V historii spirituality existuje několik příkladů spirituality kolektivní, vzájemnosti a daru, i když jich je opravdu málo. ... Avšak ani tyto vzácné zkušenosti nebyly nikdy představeny; ani jako nauka a tím méně jako spiritualita pro každodenní život pokud možno pro všechny.

Jistě existuje spiritualita zaměřená na trojiční život, ale na individuální rovině. Autoři z toho obvykle nevvozují důsledek pro společenství mezi lidmi, kteří mají tutéž milost. ... Nedocházejí až k tomu, aby řekli, jako v Hnutí fokoláře: Jestliže Trojice je ve mně i v tobě, pak je Trojice i mezi námi a jsme mezi sebou v trojičním vztahu. ... Náš vztah je tedy na způsob Trojice a Trojice dokonce žije v nás tento vztah.“⁵ Až potud Castellano.

(Pokračování)
Chiara Lubichová

1. Tento novotvar (proto je v uvozovkách) je v textu používán pro překlad italského výrazu „comunitario“, který nemá v češtině přesný jednoslovný ekvivalent vyjadřující něco, co se „vztahuje ke společenství“ – pozn. překladatele.
2. Nové město, Praha 2005.
3. J. Castellano, Dopis Chiare Lubichové z 21. června 1992 o kolektivní spiritualitě Díla Mariina.
4. Výraz vyjadřuje úsilí těch, kdo žijí spiritualitu jednoty, uskutečňovat mezi sebou Ježíšovo nové přikázání, aby se splnil jeho příslib: „Kde jsou dvanebotři shromážděni jménem mé, tak jsem já mezi nimi“ (Mt 18,20).
5. J. Castellano, Dopis Chiare Lubichové, cit.

**Knížku Cesta ke společenství,
z níž je text převzatý, lze objednat
na mailové adrese: j.kratochvil@focolare.cz
(za 125 Kč + poštovné).**

Trident: město na křižovatce

Z Hnutí FOKOLÁRE

Návrat ke kořenům

Rodný dům Chiary Lubichové v Tridentu (druhý vlevo), který byl za války zasažený bombardováním. Chiařina rodina zde žila do roku 1927-28.

Pokračování z minulého čísla

V Trentinu má fašismus své exponenty, jako v celé Itálii, ale zároveň se setkává se silným odporem, motivovaným hluboce zakořeněnou vírou velké většiny obyvatel. Citelné represe zde začaly rokem 1926, a jak bývá u totalitních režimů zvykem, zaměřily se především na katolicky orientované síly ve společnosti. Byla zlikvidována tiskárna deníku lidové strany *Il Nuovo Trentino*, vedená De Gasperim, který byl o rok později uvězněn. Bylo napadeno a vykradeno diecézní sídlo Katolické akce, střediska skautů a oratoře, byla okupována sídla odborů, družstevní konsorcium a paralyzovány jiné režimu potenciálně nebezpečné organizace. Aktivním katolíkům bylo bráněno v politické a sociální angažovanosti. Tedy vše, co dobře známe i z naší nedávné historie.

Jedinou neotřesitelnou autoritou zůstává biskup Endrici. V situaci, kdy fašistická ideologie za sebou nechává „spálenou zemi“ na politickém poli, mu jde alespoň o maximální zachování křesťanských hodnot při výchově mládeže. Zasazuje se o reorganizaci Katolické akce s novým vedením a zřizuje týdeník

Vita Trentina jako tiskový orgán diecéze. Není divu, že prefekt tridentského regionu zasílá Mussolinimu stížnost na diecézní kněze a na biskupa, označovaného za „osobu pochybného politického přesvědčení“, a vyzývá ho, aby u Svatého stolce vymohl biskupovo odstranění z úřadu. K tomu však naštěstí nedošlo a Endrici zůstává v čele diecéze až do své smrti v roce 1940.

V roce 1929 dochází k **podpisu konkordátu mezi církví a italským státem**, který je sice v Trentinu přijímán s větší zdrženlivostí než ve zbytku

země, ale přesto vytváří určitou základnu pro normalizaci poměrů a zaručuje církvi jakousi svobodu. Příkladem může být postupný růst Katolické akce, která i přes různé ústrky a úsměšky ze strany oficiálního tisku dosáhla v roce 1939 počtu 50 000 členů, což představuje za deset let více než stoprocentní nárůst. Jednou z jejích aktivistek tehdy byla i devatenáctiletá **Silvia Lubichová**.

Arcibiskup Endrici (Trident se v roce 1929 stal arcidiecézí) mezitím pokračuje ve své **tvrdé konfrontaci s fašistickým režimem**, vyostřené zvláště po přijetí diskriminačních rasových zákonů v roce 1938. Ve svém pastýřském listě *Sulla fede* odhaluje záludnost ideologie, která se ve svých výrazech tváří jako křesťanská, ale ve skutečnosti křesťanství popírá a vede k novému pohanství.

Mezitím se však opět schyluje k válce. Již těžce nemocný arcibiskup k opětovné nevoli vládních fašistických orgánů nechává ve všech kostelích předčítat protiválečné poselství Papeže Pia XII. z 24. srpna 1939 „Nic se neztratí mírem, válkou se ztratí vše“. Ale i tentokrát zůstává papež nevyslyšen.

Vstup Itálie do války v červnu 1940 přináší vlivem státní propagandy určité pochopení obyvatelstva pro takový krok. Ani nový tridentský **arcibiskup Carlo de Ferrari**, jmenovaný v roce 1941, není na rozdíl od svého předchůdce vnímán jako výslovný odpůrce režimu. Avšak odpor proti válce postupem času stále narůstá a na katolické straně se jeho mluvčím stává především diecézní týdeník *Vita Trentina*.

Když po vylodění spojenců na Sicílii v červenci 1943 je Mussolini sesazen z pozice hlavy státu a uvězněn, zdá se, že nastává rozhodující obrat. V Trentinu je tato zpráva přijata s úlevou a nadějí. To však vede ke zklamání, neboť

Tridentský arcibiskup Carlo De Ferrari

Chiara Lubichová před domem, v němž vzniklo první fokoláre (Kapucínské náměstí 2 v Tridentu).

spojenectví s Německem pokračuje i pod novým státním vedením a válka zasahuje Trident stále bolestněji; 2. září 1943 dochází k prvnímu velkému bombardování s více než dvěma sty obětí. Trident se stává spolu s Bolzanem pro obě válčící strany strategickým místem kvůli kontrole přístupu k Brennerskému průsmyku. Brzy nato je sice vyhlášeno příměří, ale město je obsazeno Němci a italský vojáci, kteří se postavili na odpor, jsou zatýkáni a deportováni do koncentračních táborů. Ti, kteří unikli, se stahují do hor, kde začíná **partyzánské hnutí odporu, jehož se zúčastňuje i Chiařin starší bratr Gino**.

Místní fašisté se po osvobození Benita Mussoliniho a jeho opětovném nástupu k moci ještě na čas vzpomínají a Hitler má dokonce plán anektovat Trentino k Říši jako součást komisařství *Alpenvorland* s příslibem autonomie. Tento krok vzbuzuje u části obyvatel naději na skončení válečných hrůz, ale brzy se ukáže jako další falešná iluze. Mezitím pokračují partyzánské boje. Někteří odhalení partyzáni, mnozí z nich komunisté, jsou odsouzeni k trestu smrti. Mezi zajatými je i Gino Lubich, který dostává „pouze“ šestiletý trest vězení.

Mír ještě nenastal a ze stovek pokračujících spojeneckých náletů na město byl nejničivějším jeden osmnáctiminutový z 13. května 1944 odpoledne,

protože zasáhl nejvíce obytných domů, včetně obydlí Lubichových. Zároveň se ale stal v Chiařině životě důležitým mezníkem, který bezprostředně vedl ke **vzniku prvního fokoláre na Piazza Cappucini (Kapucínské náměstí)**.

Válka doopravdy skončila až o rok později, 4. května 1945, kdy vstoupila do města spojenecká vojska. Tehdy skupina děvčat kolem Chiary již měla za sebou několik měsíců společného života, natolik prozářeného světlem evangelia, že si této události, jak říká Chiara, „téměř ani nevšimly“. Dar míru jim pak přinesl možnost rozšířit zkušenost tohoto života za hranice jejich města a jejich země, až „do všech končin země“, jak o tom snily při jedné společné modlitbě kolem oltáře.

Město Trident však navždy zůstane místem zrodu této zkušenosti: město na hranici dvou kultur, prožívající napětí mezi nimi i obohacované každou z nich; město silného sociálního citění, neoplývající přílišným bohatstvím, ale bojující proti zničující chudobě; město hluboce katolické, kde autorita církve a biskupa nebyla nikdy zpochybňována, protože kněží byli vždy blízko lidu; město prožívající v nejvyšší míře utrpení obou světových válek; město aktivních katolických laiků. To všechno se různým způsobem promítalo do charakteru hnutí založeného Tridentankou, kterou Chiara po celý život zůstala.

Během svého života se do svého rodiště ráda vracela. Při jedné návštěvě

vzpomíná: „Nacházela jsem se nahoře nad městem a kontemplovala jeho panoráma. Pocítila jsem v srdci touhu vidět Trident zapálený láskou, skutečnou láskou, takovou, která poutá bratry k sobě navzájem, takovou, jakou si přeje uskutečňovat charisma jednoty. Vzpomínám si, že tato myšlenka naplnila mé srdce.“

V roce 2001 zde zakládá **iniciativu nové evangelizace Trento ardente (Planoucí Trident)**. Vedla ji k tomu touha „nabídnout svým spoluobčanům (...) něco, co učiní město ještě krásnějším, ještě živějším, ještě více pohostinným, více sjednoceným, ještě větším modelem soužití i pro ty, kteří ho navštěvují kvůli Hnutí, jež zde vzniklo...“.

Ani Trident na svou rodačku nezapomíná; v roce stého výročí jejího narození uspořádalo Historické muzeum Trentina velkolepou výstavu *Chiara Lubich città mondo*, kterou lze shlédnout virtuálně na adrese www.museostorico.it/index.php/Mostre/Chiara-Lubich-citta-mondo.

Jiří Kratochvíl

POUŽITÁ LITERATURA:

Maurizio Gentilini, *Chiara Lubich. La vita dell'unità tra storia e profezia*, Città Nuova, Roma 2019.

Lucia Abignente, „Qui c'è il dito di Dio“. Carlo de Ferrari e Chiara Lubich: il discernimento di un carisma, Città Nuova, Roma 2017.

Ptáte se nás...

Jsm rádi, že z řad Vás čtenářů jsme dostali zajímavé dotazy. Určíte v tom pokračujte a my budeme rádi odpovídat! Zde některé z nich. Otázky nám zasílejte do redakce Nového města: novmesto@volny.cz.

● Jak často se gen scházejí v Praze a po republice? Kam je možno mladé poslat?

Gen 3 mají za normálních okolností setkání každý měsíc. Gen 2 se scházejí většinou dle domluvy dvakrát do měsíce, jak holky/kluci zvlášť, tak i společně. V této době pomocí internetu. Takže určitě je prostor pro zvaní, stačí se nám ozvat. Tato doba přináší výzvy, jak žít v souladu s epidemickými nařízeními a zároveň podpořit vzájemnost a společenství.

Stanislav Hájek,
František Beneš

● Byť bydlíme v citadele¹, nevím, že by se tu mladí scházeli. Ale třeba jsem jen špatně informovaný.

Kam je možno pozvat farní mládež?

Mladí žijící v citadele se povětšinou účastní setkání gen na různých místech republiky. Místa i formy setkání se různě mění, někdy se schází na jednodenní setkání, jindy například na víkend v přírodě. V současné době setkání probíhají distančně přes aplikaci Zoom. Mladí z farnosti se mohou přidat na setkání gen nebo na „spolča“ vinořské a čakovické farnosti probíhající v Čakovcích na faře, kam chodí i mladí gen z citadely. Pokud by se mladí chtěli setkávat s gen, mohou se na nás obrátit.

Kontakt:

stanislav.hajek@hajci.net

Jan Bílek

● Jaké jsou duchovní plody přibližně desetiletého letního působení v táborech SummerJob?

Duchovní plody nelze nijak měřit ani zaznamenat, ale z toho, co mě napadá, tak SummerJob ve snaze zprostředko-

vat konkrétními činy Boha jako Lásku umožnil:

- radost z odvedené práce, ze společenství a z žité víry;
- nabídnout vlídnost osamoceným lidem;
- zkušenost s modlitbou pro ty, kteří ji nikdy nezažili;
- pokojné a společné diskuse na téma smyslu nezištné pomoci;
- shovívavost k lidem, kteří nás odmítali;
- poukázat na krásu a dobrotu každého člověka atp.

Pavel Seidl

1. Citadela - „městečko“ Hnutí fokoláre. V České republice je součástí městské části Praha-Vinoř.

Gen [džén] jsou děti a mladí, kteří naplno žijí v duchu Hnutí fokoláre. Gen 2: mládež ve věku zhruba 18-30 let, gen 3: 9-17 let, gen 4: 4-8 let, gen 5: 2,5-4 roky.

Odpověď skutkem...

spot

Encyklika Fratelli tutti papeže Františka oslovila i mladé lidi z pražského společenství SPOT. Ti se drží hesla, že víra by se měla žít nejen slovem, ale i skutkem.

Proto přišli s nápadem na výrobu triček s poselstvím. První kolekci vytvořili právě ve stylu *Frattelli tutti*.

Jedná se o malé kolekce kvalitních triček ze 100% biobavlny (GOTS) potisknuté v textilní dílně s názvem „Rukama nohama“, která dává práci lidem z azylového domu. Koupí trička tedy podpoříte nejen šíření myšlenek *Frattelli tutti*, ale i lidi, kteří se ocitli v tíživé životní situaci.

Společenství SPOT funguje rok a tři čtvrtě. Mladí lidé se v rámci něho aktivně scházejí a vymýšlejí již další kolek-

ci. *Frattelli tutti* pobízí k lásce a k přijetí druhých, a to byla ta výzva a inspirace, která společenství oslovila.

Na otázku, co je konkrétně inspirovalo k tomuto zajímavému kroku, SPOT

odpověděl takto: „Dostali jste někdy dopis a zažili ten pocit, že si někdo dal tu práci a čas konkrétně vám napsat? Vždy obálku otvíráme se zvědavostí a nadšením. A stejně tak můžeme číst encykliku *Frattelli tutti* papeže Františka. Encyklika je dopis všem, který povzbuzuje, chce být osobní a touží po odpovědi... odpovědi skutkem.“

Pokud máte zájem o tričko, koukněte se na jejich facebook nebo instagram, kde si můžete vybrat barvu, velikost a zjistit více informací o objednání a o společenství:
www.facebook.com/shirts.by.spot;
www.instagram.com/by_spot.

Stránku připravil
František Beneš

Generální shromáždění Hnutí fokoláre, které probíhalo v telematickém režimu, zvolilo novou prezidentku, spolupředsedu a jejich poradce. Zúčastnilo se ho 362 lidí z celého světa, kteří zastupovali různé kultury, generace, povolání, církve a náboženství přítomné v Hnutí fokoláre.

Rozhovor s novou prezidentkou Hnutí fokoláre

Z HNUTÍ FOKOLÁRE

Generální shromáždění (24. ledna až 7. února 2021) bylo ještě v plném proudu, když si nově zvolená prezidentka Hnutí našla čas, aby poskytla rozhovor ředitelce italské verze časopisu Nové město (Città Nuova), která kladla otázky i jménem dalších jazykových mutací tohoto časopisu ve světě.

● Kdo je Margaret Karramová?

Narodila jsem se v Haifě, v Izraeli, a jsem dcerou palestinských rodičů. Jsme čtyři sourozenci. Hnutí fokoláre jsem poznala, když mi bylo čtrnáct let, a toto světlo mě přitáhlo natolik, že jsem ho následovala během všech těchto let a teď jsem tady.

● Řekla bys nám nějakou charakteristickou příhodu ze svého života?

Jednou z mnoha je, když mi bylo pět let. Náš dům se nacházel v Haifě, v galilejské oblasti, ve čtvrti, která je

celá židovská. Když jsem si venku hrála, byly kolem židovské děti a vzpomínám si, že se nám často posmívaly. Jednou se nám tak posmívaly, že jsem se vrátila domů s pláčem, protože mě to velmi ranilo a rozzlobilo. Myslela jsem si, že už si s nimi nikdy nebudu hrát. Maminka mi řekla: „Teď si otři slzy, pak běž ven a pozvi ty děti k nám domů.“ Vzpomínám si na to velmi dobře, jako by to bylo dnes. Musela jsem překonat svoje já, svůj hněv, otřít si slzy a jít říct těm dětem, aby přišly k nám domů. Když přišly, maminka právě pekla arabský chléb a každému z nich dala jeden, aby ho odnesly domů. To vedlo k tomu, že jejich rodiče, především maminky, přišly, aby poznaly, kdo je ta maminka, rodina, která udělala toto gesto, aby mohly poděkovat. To byla velmi důležitá událost mého života, která mne naučila, že nejsou důležitá jen slova, ale že malé gesto lásky vůči bližnímu, jinému než jsem já, dokonce i vůči nepříteli, může překonat strach a budovat pokoj.

Margaret Karramová, nová prezidentka Hnutí fokoláre.

Foto: archiv Città Nuova

nám si na to velmi dobře, jako by to bylo dnes. Musela jsem překonat svoje já, svůj hněv, otřít si slzy a jít říct těm dětem, aby přišly k nám domů. Když přišly, maminka právě pekla arabský chléb a každému z nich dala jeden, aby ho odnesly domů. To vedlo k tomu, že jejich rodiče, především maminky, přišly, aby poznaly, kdo je ta maminka, rodina, která udělala toto gesto, aby mohly poděkovat. To byla velmi důležitá událost mého života, která mne naučila, že nejsou důležitá jen slova, ale že malé gesto lásky vůči bližnímu, jinému než jsem já, dokonce i vůči nepříteli, může překonat strach a budovat pokoj.

● Můžeme tedy říci, že dialogu ses učila od malička, ze života, i když pak jsi také studovala a stala ses odborníčkou na dialog, na židovství...

Ano, od malička, protože v mém městě spolu žijí v míru tři náboženství. Jako malá jsem chodila do školy, kde jsme byli sami Arabové, ale polovina křesťanů různých rituů a polovina muslimů. Takže od mých šesti do osmnácti let vedle mne

ve školní lavici byli i muslimové a vyrůstali jsme spolu. Nebyl to dialog studia, byl to dialog každodenního života. Myslí si, že patří k mému životu.

● **Je nějaká věta z evangelia, která tě zvláštním způsobem provázela v životě?**

„Kdo mne miluje, dám se mu poznat.“ Mnohokrát jsem to zažila, když jsem nevěděla, co dělat. A cítila jsem, že když budu milovat, pochopím, jak mám jednat. To mne vždy vedlo životem.

● **Přejděme k dnešku. Co jsi zažívala, jaké emoce jsi měla, když jsi viděla, že se blíží tvoje zvolení? A co jsi pocítila hned potom?**

Když jsem viděla, že se ukazuje moje jméno, musím být upřímná, třásla jsem se a zakoušela jsem velké dojetí a také velkou bázeň Boží především před tak komplexním Dílem v tom nejkrásnějším slova smyslu, tak mezinárodním. Zároveň po pár minutách jsem spolu s tímto rozrušením cítila vnitřní sílu, která myslím přicházela především od Ducha Svatého, protože jsem ho vzývala celý den, a nejen já. Věděla jsem, že se na celém světě lidé modlí za toto shromáždění a za tyto volby. Řekla jsem: „Ano, tady jsem,“ protože jsem cítila, že je to především Boží povolání. Odpověděla jsem na jeho povolání a na to, že budu jako Panna Maria služebnicí Díla, služebnicí každého. Ne abych vládla tak velkému Dílu, protože to není lidské dílo, ani nějaká organizace, asociace, ale Dílo, které obsahuje nejrozumnější lidi, nejen katolíky, ale z různých církví, různého náboženství, každého věku, ze všech zeměpisných šířek, ze všech kultur. A já jsem jen řekla, že chci být služebnicí všech a učit se ode všech. Prosila jsem Boha, abych mohla být tímto nástrojem.

● **Co myslíš, že může tato volba znamenat pro tvoji vlast? Jaké byly reakce Palestinců a Izraelců?**

Myslím si, že to přijali s velkou radostí a hrdostí. Napsali mi mnozí lidé: představitelé různých církví, pravoslavný patriarcha, hodně židů, aby mi gratulovali, vyjádřili, že mi fandí a řekli: „Odvahu, my jsme s tebou, protože tě známe, a podporujeme tě.“

● **Jaké jsou tvoje naděje, tvoje obavy, čeho se držíš při převzetí této zodpovědnosti?**

Moje naděje je, abychom v Hnutí mohli žít rodinu, uvádět do praxe Chiařin odkaz „budte rodinou“. Cítím, že v tuto

Volební komise Generálního shromáždění.

chvíli to, co nejvíce potřebujeme v Hnutí, je vztah bratří a sester. Nedopustit, aby kolem nás někdo prošel, aniž by zakusil teplo rodiny. I když někdo z Hnutí odejde, aby mohl cítit, že jsme ho milovali až do konce. Jako jsem to zažila ve své pokrevní rodině, tak bych si přála, aby mezi námi byl duch lásky, která je pokorná a má ráda druhého navzdory chybám, navzdory všemu, pravá láska, která nic nečeká, která odpouští.

Největším příspěvkem, který můžeme poskytnout, je být nablízku lidem, kteří trpí.

● **Nové generace mění kulturní paradigma, především co se týká životního prostředí. Co bude dělat Hnutí fokoláre s těmito tématy, o nichž se též jednalo během shromáždění?**

Nové generace velmi silně cítí téma životního prostředí a my je musíme v této touze hodně podporovat. Závěrečný dokument bude určitě obsahovat konkrétní závazek týkající se péče o životní prostředí a také pokračování v projektech, v kterých se angažují mladí v rámci „Dare to care“ („Mít odvahu pečovat o druhé“). Předpokládám, že v celém světě se budou dělat konkrétní akce (kterých už je hodně), nejen na místní, ale i na světové úrovni, a že se změní životní styl.

● **Probíhající pandemie změnila svět a každého z nás. Jakou odpověď přináší Hnutí fokoláre na to, co prožíváme?**

Hnutí fokoláre začalo reagovat na tuto výzvu pandemie především celosvětovým společenstvím majetku, ať už jde

o hmotné věci nebo schopnosti ve prospěch druhých. Naše organizace jako AMU¹ a AFN² se angažují v mnoha projektech, které souvisejí s pandemií. A doufám, že se budeme moct nasadit ještě mnohem více. Pandemie skutečně změnila náš život z hlediska ekonomického, zdravotního, ale především myslím, že nás učí, jak být nablízku lidem. Možná jsme se to již naučili, ale musíme se to učit stále více. Největším příspěvkem, který můžeme poskytnout, je totiž být nablízku lidem, kteří trpí, ať už v důsledku pandemie nebo proto, že jsou velice chudí nebo mají další problémy způsobené pandemií, která přináší také úmrtí mnoha lidí. Jsou to věci, kdy nemůžeme lidi ani utěšit, ale je třeba jim být nablízku. Ne vždycky to je možné fyzicky, ale být k dispozici. To je největší odpověď, kterou Hnutí může dát.

● **Jaké jsou výzvy pro Hnutí fokoláre, na které se ještě ne plně odpovědělo? A na co se chceš soustředit v příštích letech?**

To je pěkná otázka. V této chvíli si myslím, že výzvou pro Hnutí je, a dovolte mi to říct, že chybí kultura důvěry. Říkám to s velkým milosrdenstvím. Cítím, že je to výzva pro Hnutí v této době, že tady je kultura podezírání v určitém smyslu. Myslím si, že musíme uchopit tuto výzvu tím, že zvětšíme lásku mezi sebou, mezi všemi členy Hnutí, aby zvítězila kultura důvěry a lásky.

● **Co je třeba dělat pro to, aby ideál Hnutí byl přitažlivější především pro nové generace?**

Inspiruji se meditací Chiary Lubichové, kde mluví o tom, „co přitahuje moderní svět“: Co přitahuje moderní svět? Proniknout do nejvyšší kontemplace, ale přitom zůstat začleněni do zástupu, člověk vedle člověka, sdílet radosti,

Haifa, rodné město Margaret Karramové, místo, kde spolu žijí lidé z různých církví a náboženství.

bolesti, všechno, co bližní potřebuje. Abychom přinášeli lidstvu paprsky světla, je také třeba, abychom byli kontemplativní. Chceme-li být přitažliví, chceme-li dávat příklad, myslím, že musíme umět pokleknout.

● **Jak vidíš současné vedení Hnutí fokoláre? Myslíš, že je třeba něco revidovat?**

Určitě se udělalo mnoho během předchozího vedení, ale myslím, že nové vedení, které se právě utváří, by mělo pracovat stále více v duchu synodality a také uskutečňovat to, co Chiara stále říkala, když se jí ptali, jaká bude budoucnost Díla: vědět, že Dílo nevede jeden nebo dva lidé (prezidentka a spolupřezident), ale že je vedeno přítomností Ježíše mezi lidmi. Myslím, že to bude i záchranou Díla.

● **Co se týče synodality, papež nedávno vyzval italskou církev, aby začala se synodálním procesem. Pracovala jsi v těsném kontaktu s hnutími, církevními asociacemi a skupinami nejen na italské úrovni. Co konkrétně znamená pracovat společně?**

Znamená to mnoho věcí. Pro mne to byla velmi obohacující zkušenost v těchto šesti letech a viděla jsem, že když pracujeme spolu, máme milost navíc. Je tady obohacení, protože objevujeme dar, kterým jsme jeden pro druhého. Když pracujeme spolu, ať už pro nějaký projekt nebo abychom se setkali nebo zúčastnili aktivit druhého, vnímáme, že můžeme být větším darem pro církev, protože to jsou charismata ve službě církvi. A čím více spolupracujeme, tím více můžeme svědčit světu o krásě

jednoty a také o bohatství různých charismat.

● **Kladu ti otázky také jménem Città Nuova (Nové město) z celého světa. Tedy otázka týkající se Nového města. Jaký příspěvek může přinést ke všem těmto otázkám, o kterých hovoříme, Nové město?**

Nové město může přinést velmi mnoho. Především může přinést tento nový pohled, který má Hnutí, s novou nadějí členům Hnutí ve světě. Líbí se mi na něm, že je stále univerzálnější, že obsahuje zkušenosti ze života, které jsou tím nejúčinnějším příkladem. To může promlouvat ke světu. Také může přinášet kulturní příspěvek Hnutí fokoláre. Protože vidím, že tento časopis stále více přináší kulturu. Silně vnímám, že musíme být stále více formováni, znát kulturu, být otevření, ale také být živni charismatem jednoty. To Nové město čím dál tím častěji ukazuje, počínaje mystickou zkušeností Chiary z „Ráje“ (období mystické zkušenosti v roce 1949 a několika dalších letech – pozn.

red.). Přeji Novému městu mnoho úspěchů a budu stále vaší podporovatelkou.

● **Margaret, očekává tě mnoho práce, to víme, a já ti děkuji, že jsi nám věnovala tento čas. Co ráda děláš, aby sis odpočinula, zrelaxovala, co tě baví?**

Ráda se procházím podél moře, protože u moře si velmi odpočinu, dívám se třeba na západy slunce, pak mám ráda hudbu, a především si odpočinu, když píšu básně. To je způsob – myslím si – jak vyjadřuji ty nejhlubší věci, které mám v nitru, které nedokážu vyjádřit slovy, ale trochu přeneseným, poetickým způsobem. Tím si hodně odpočinu.

*Děkuji a přeji všechno dobré!
Aurora Nicosia,
ředitelka Città Nuova*

1. Azione per un Mondo Unito – nezisková organizace Akce pro sjednocený svět.
2. Azione per Famiglie Nuove – nezisková organizace Akce pro Nové rodiny.

Margaret Karramová se znovu zvoleným spolupřezidentem Jesúsem Moránem.

Foto: © CSC Audiovisivi

POD ROUŠKOU

PODLE SKUTEČNÝCH UDÁLOSTÍ PÍŠE A KRESLÍ HELF A CZINA

LUCKA JE Z TÉ SITUACE S ROUŠKAMI UŽ CELÁ ZMOŽENÁ. VADÍ JÍ, ŽE NEVIDÍ LIDEM DO OBLIČEJE. RÁDA SE NA NĚ CESTOU V AUTOBUSE DÍVÁ A NĚKDY SI TAKY S LIDMI RÁDA POVÍDÁ. TEĎ JE ALE KAŽDÝ ZAKRYTÝ A ONA ANI NEVÍ, JAK SE KDO TVÁŘÍ.

TAKY MÁ ASTMA A ŠPATNĚ SE JÍ V TOM DÝCHÁ... PROSTĚ TU VĚC NEMÁ RÁDA. VEDLE NÍ STOJÍ MLADÝ MUŽ, KTERÝ SE NA NI KOUKÁ VESELÝMA OČIMA NAD ROUŠKOU.

ROUŠKA SE JÍ MOC NEZAMLouvÁ, ALE VIDÍ, ŽE TY OČI JSOU MOC SYMPATICKÉ.

NEBOTTE SE, MLADÝ MUŽI, NEBUDU VÁS OBTĚŽOVAT, ALE JÁ VÁM MUSÍM ŘÍCT, ŽE SE UMÍTE NÁDHERNĚ USMÍVAT OČIMA.

TO JE ÚŽASNÝ DAR! ÚPLNĚ JSTE MI ROZSVÍTIL DEN. TO MUSÍTE DĚLAT ČASTO, TO JEN TAK NĚKDO NEUMÍ.

... A OD TÉ DOBY SE LUCKA TAKY SNAŽÍ, ABY NAD JEJÍ ROUŠKOU SVÍTILY RADOSTNĚ OČI JAKO DAR PRO OSTATNÍ.

Odloučení

(ZA)MYŠLENKA

V ranní autobusové lince potkávám stavební dělníky, snad z Makedonie, Srbska či z Ukrajiny? Skupinu prozrazuje tichý hovor v cizí řeči, pot, únava ve tváři, prach na botách. V podstatě se o tyto cestující nikdo nezajímá. Kladu si otázku, jsou šťastní? To, čím skutečně žijí, je ostatním lhostejné. Odloučení tisíce kilometry od vlasti, od své rodiny, komunikují s domovem pomocí mobilu, v lepším případě skypu. Komunikace skrze technologii - absence osobní fyzické blízkosti. Vztah na dálku na základě tak vzácných slov. Živitelé rodin, kteří nemohli ve vlasti najít obživu, musí myšlenky na opuštěnost vytěsňovat a zahnat. Musí si zvyknout na nový život, jinou kulturu, zvyky, nový rytmus dní, ale i na odloučení. Situace vyžaduje obrovskou důvěru a hlavně silné a sebevědomé osobnosti na obou stranách.

Myšlenkové asociace mě vedou k brancům, vojákům odcházejícím do válečných konfliktů, po staletích nezměněném, stále stejná píseň a bo-

lestná odloučení. Kolik si všechny ty nesmyslné válečné spory vyžádaly a vyžadují, kolik slz, krve i životů. Kolik bolesti odloučení pro rodiny, které se třeba již nikdy nesejdou...

Myslím také na to, co asi prožívají migranti na malých nafukovacích člunech v souboji s vlnami mezi přístavními městy Calais a Dover. Jaké zoufalství je zdrojem jejich odvahy odloučit se od své přirozené rodiny a vydat se vstříc takovému dobrodružství za vidinou svobody či blahobytu.

Může odloučení pomoci kvalitě vztahu, přemýšlím... Partneři v hluboké krizi vztahu, kteří už sami nevědí, jak postupovat dál a co změnit, volí raději vzájemné odloučení. Doufají, že při odloučení znovu v jejich vzájemném vztahu vykvete jaro. Mnohdy si také uvědomí, jak je ten druhý pro ně důležitý a přejí si znovu s ním prožít již pozapomenuté šťastné chvíle.

Každý upřímný člověk - nesnažící se unikát sám před sebou - bývá ně-

kdy konfrontován s pocitem osamělosti. I když žije v početném okruhu lidí a v kvalitních vztazích, přesto je možná ve svém nitru někdy hluboce nespokojen. Bible na to ale odpovídá kategorickým **ne, nejsi sám!** Bůh se o tebe zajímá a jde až tak daleko, že touží vstoupit do tvého života a účastnit se ho. Bůh se stal člověkem jako ty. Základní poselství Bible lze shrnout slovy: **„Domníval ses, človče, že jsi osamělý, ale nejsi sám!“** Emanuel v překladu znamená „Bůh s námi.“ (Iz 7,14) Přece existuje Bůh, který je Bohem pro tebe a s tebou!

Vždyť i Ježíš se cítil v Getsemanské zahradě opuštěný od nejvěrnějších apoštolů, zakusil následně i odloučení od Otce. Ten, který křičí opuštěností, se zároveň s nekonečnou synovskou důvěrou odevzdává do rukou Otce: **„Otče, do tvých rukou poručím svého ducha!“** (Lk 23,46)

Po odloučení následoval zářivý přechod k Velikonocům, Velké noci, od smrti k životu. Jeho vyznání lásky je nám kdykoli dostupné v Bibli. Nebojme se mu otevřít své srdce.

Petr Ettler

KDE ZAČÍT?

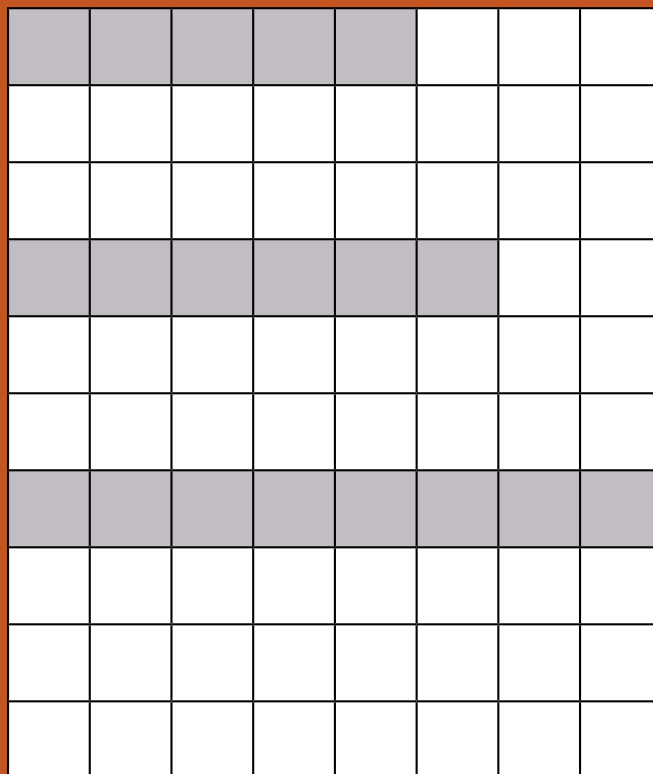
Dnešní doba je pro někoho možná složitá a nepřehledná. Možná někoho zahlcuje mnoho nesourodých a protichůdných informací. A to nejen v oblasti zdravotní či politické... Složitá je i situace v sociálních, oborových a odborných oblastech... Jak se v tom orientovat, co dělat, kde začít? Možná by inspirací mohla být tato zkušenost:

„Mě nezajímá dav. Kdybych viděla davy ubožáků, nikdy bych nemohla svoji práci začít. Zajímá mě jen můj bližní, jednotlivce, tomu mohu pomoci...“

Autorka této myšlenky je ukryta v TAJENCE.

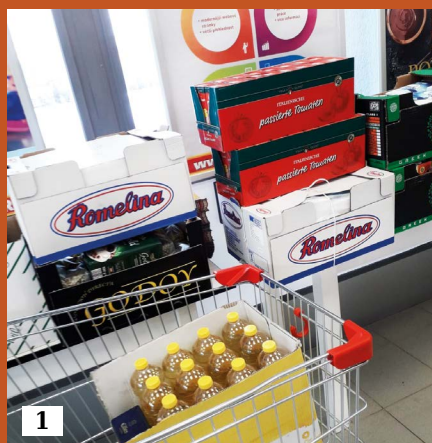
- 1/ měkčená „podlaha“ stodoly / zemanské sídlo / orgán vidění
- 2/ největší světadíl / jméno šéfredaktora Respektu (Tabery) / arabika a robusta jsou druhy...
- 3/ pruhovaná šelma / virové onemocnění (rhinitis) / matka Panny Marie
- 4/ nízké dřevnaté rostliny / vyhnanství / automobil s logem plachetnice
- 5/ léčivé koření (podobné kmínu) / obyčej / mořský korýš
- 6/ menší přezývka / vysokoškolská hala / proton + neutron + elektron =
- 7/ plynné skupenství vody / strom trnovník / syn mého dědy
- 8/ ohrada / zde / délková jednotka (91,44 cm)

1 2 3 4 5 6 7 8

Vyplňte ČTYŘPÍSMENNÉ VÝRAZY, vždy tři v každém sloupci (hraniční políčka jsou společná).

1

Fota: archiv M. Lieskovské

„My všichni máme odpovědnost za zraněné, to znamená za svůj vlastní národ i za všechny národy světa. Pečujeme o potřeby každého muže a ženy, každého dítěte a každého starého člověka s oním solidárním a pozorným postojem - postojem blízkosti, kterým se vyznačoval milosrdný Samaritán.“

(Papež František, encyklika Fratelli tutti, čl. 79)

1. SBÍRKA PRO BOSNU

„O tom, že je potřeba pomoci v uprchlických táborech v Bosně, jsme poprvé uslyšely od papeže Františka, když nedávno po modlitbě Anděl Páně apeloval na pomoc uprchlíkům na Balkánské cestě. Díky jednomu známému jsme se dozvěděly, že v Praze, a nejenom zde, jsou místa, kde se sbírají potraviny

a oděvy pro uprchlíky v Bosně. Přidaly jsme se¹, a jakou radost nám udělalo, když se připojili i další lidé. Za peníze, které darovali sousedé, známí, lidé ze společenství... jedna z nás nakoupila trvanlivé potraviny. Třídila a balila deky, bundy a další. Děti přidaly obrázky, my dopis, že na uprchlíky myslíme...“

Jaroslava Malíková a Mária Lieskovská

2. BALÍČKY PRO ZDRAVOTNÍKY

„Jak víme, covidová doba těžce dopadá na bedra zdravotníků, jejich vyčerpání je za hranicemi možného... Rozhodli jsme se je alespoň symbolicky povzbudit,“ napsala Hana Pohořalá z Hnutí fokoláre, které spolu s farností v Praze-Stodůlkách a v Praze-Hlubočepích iniciovalo sběr balíčků (dobrot a jiných drobností spolu s poděkováním), kte-

ré byly předány 10. března v nemocnici v Praze-Motole. Tam se celkem 500 lidí střídá ve službách na covidovém oddělení. Zástupci nemocnice mnohokrát děkovali s tím, že zdravotníci jsou velice vyčerpaní, především po psychické stránce, v neposlední řadě z častých setkání s úmrtím...

3. „Tato akce byla pro mne inspirací,“ říká Věra Luxová, „a zorganizovali jsme obdobnou sbírku i v naší farnosti v Chocni. Ve stejný den jako v Praze jsme pak vezli 16 banánových krabic dárkových balíčků do Ústí nad Orlicí. Pracovníci nemocnice a záchranné služby byli mile překvapení.“

1. Šlo o sbírku pořádanou humanitární organizací Pomáháme lidem na útěku a Kampus Hybernská z.ú.

2

Fota: archiv H. Pohořalé

3

Fota: archiv V. Luxové